

2023.

V. évfolyam/15. szám

V. évfolyam 15. szám (Jubileumi kiadás)

...csak egy pillanatra állunk meg,...Mielőtt folytatjuk, átfutunk az elmúlt öt éven, hogy eleget tettünk-e a küldetésnek, betöltötte-e az újság azt a szerepét, amiért létrejött, tudtunk-e olyan mondanivalóval szolgálni, ami érdekli az olvasókat?

A közérdekű információk, aktuális események mellett kiemelt szerepet kapott a kultúra, a művészet, amely sokszor túlmutat az emberi megismerés határain, egy olyan világba vezet el, amit megismerni nem, legfeljebb csak sejteni lehet, ahol béke és harmónia van, amire mindenkinek szüksége van.

Sok nagyszerű művészt, alkotót mutattunk be, akik őszintén vallottak önmagukról, művészetükről. Ezek a portrék bátorságot adhatnak azoknak, akik esetleg kishitűségük miatt nem merik kipróbálni tehetségüket, megmutatni önmagukat.

A természet is kitüntetett helyet kap az újságban, de az „ERDÉSZ PORTRÉK” sorozatunkban nagyszerű szakemberektől pontos ismereteket is kaphatnak az olvasók a személyes portré mellett az erdőről, az erdő életéről, élővilágáról.

Rendszeres cikkírók is vannak, mint Gerely Ferenc, akinek gazdag életútja mindig izgalmas és érdekes sporttörténeti, turisztikatörténeti vagy éppen szakmatörténeti olvasnivalóval szolgál. Szívesen látjuk az ERDÉSZ PORTRÉK sorozatunkban is, hogy ebbe a gazdag életútba egy portré keretében is avassa be az olvasókat.

Zilai Izabella, **Ízisz szárnyai** című verseskötetéből egy-egy verssel ajándékozza meg az olvasókat. Ízisz, egyiptomi istennő fátylát szoktuk említeni, amikor nem látunk meg nyilvánvaló igazságokat, de Izabella szárnyakat adott Ízisznek, hogy elrepítse lelkünket a végtelen magasságokba, ahol csak mozgás, dinamika, szabadság van.

Merész összehasonlításban az akvarell festészet könnyedségére, tünékenységére emlékeztetnek versei, miközben lelkünk mélyéig hatnak.

A verseket Zilai Gabriella - itthon és külföldön is ismert és elismert - festőművész tűzzománc képei illusztrálnak, akiről kevesen tudják, hogy gyönyörű pasztell és akvarell képeket is fest Pásztorné Tóth Hajnalka, a Mátraszentimrei Általános Iskola intézményvezetője egy olyan iskoláról szokott tudósítani, ahol boldog kisgyerekek tanulnak, mert szeretve vannak.

A mosoly ugyanolyan természetes a gyerekekkel való kapcsolatban, mint a tananyag.

Statisztikai áttekintés

Öt év alatt öt kontinens több mint hatvan országába jutott el a Galyai Fórum mondanivalója, szellemisége.

A TOP 10-es országok, ahol a legtöbben olvassák: 1. Egyesült Államok, 2. Magyarország, 3. Írország, 4. Németország, 5. Kanada, 6. Franciaország, 7. Svédország, 8. Oroszország, 9. Ukrajna, 10. Brazília. A TOP 20-as listán is sok olvasó van Japánban, Libanonban, Singapurban és Malaysiában, de látogatják az oldalt a Seychelle-szigeteken, Pakisztánban, Iránban és a Fülöp-szigeteken is.

Ez egyben iránytű is, de azt is jelzi, hogy amilyen kicsi nemzet vagyunk, olyan nagyon szóródtunk szét a nagyvilágban, de a magyar szó, a gondolat, a kultúra rátalál az emberekre, hogy megszólítsa őket.

A következő számtól új és izgalmas témával jelentkezőnk Karácsony Dávid szociológus jóvoltából, aki a jubileumi számban zenész életéről ír, Már az írásán keresztül is halljuk a zenét, érezzük a ritmust, lendület van benne, elemi erő, a zene, ami biztos IGEN az életre. Ahogy olvastam a cikket, E. L. Doktorow **Ragtime** c. könyvét juttatta eszembe, melyet „regi” ritmusban írt a szerző. A tördelt dallamok, spontaneitás átjött a sorokon, amiben az a legnagyobb, az a csoda, hogy ehhez Te is hozzáteheted a saját „regidet”, és ettől leszel hiteles, egyedi és különleges.

Néhány olvasót felkértem, hogy mondják el véleményüket a Fórumról, amit közre is adunk. Ami meglepett, hogy nemcsak az újságról, hanem arról a környezetről - a weboldalról - is szóltak, amelyben az újság megjelenik.

Köszönöm az Olvasók érdeklődését, bárhol is legyenek a világban vagy itthon, mert nekik és róluk szól a Galyai Fórum, ami már régen kinőtte Galyatetőt, de a hegy történetének már része lett.

Rostás Gabi
főszerkesztő

A Galyai Fórum egy „kívülálló” szemszögéből

Egy mátrai kirándulásom során találkoztam először Rostás Gabival. Történt ugyanis, hogy sízni indultunk nejemmel és barátommal a Mátrába, de mint kiderült, a felszerelésem néhány fontos darabjai otthon maradt. Nem volt mit tenni, irány a galyai baráti kör. Itt találkoztunk. Gabi, mint vérbeli szervező és szerkesztő egyből rá is vett, hogy írjak a Galyai Fórumba valamit, ami érdekelheti az olvasó közönséget. Ezt azóta rendszeresen meg is teszem.

Nem a Mátrában lakom. Immár 78 éve otthonom a budai Hűvösvölgy, a hajdani Nyék község központja. Viszont részben a sísport és a tájfutás iránti elkötelezettségem, de elsősorban erdész mivoltom révén kötődésem a mátrai tájhoz igen erős. Sok munkám volt errefelé, és néha akad még ma is. Ezt csak azért bocsátom előre, hogy érzékeltessem, a Galyai Fórummal kapcsolatos véleményemnek van helyismereti alapja.

Hogy hol is kezdjem? Ez a rendszeresen megjelenő kiadvány meglepően eltalálta az információ-éhes receptoraimat. A családias hangnem, a pénzalapú fogyasztói kényszertől nagyon távol álló reklámmentes felület és témakör az, amit fantasztikusan nagyra értékelek. Ahogy olvasom a cikkeket, felélednek bennem mátrai barátaim, az erdő, a táj és annak illatai. Nem tévedés, illatot írtam és nem véletlenül. A Mátrának erre a számomra fontos jellemzőjére akkor bukkantam rá, amikor kisvasúti tervet készítettem Gyöngyössolymoson immár vagy 45 éve. Ott, ahol az erdő és a gyümölcsösök találkoznak. Ahol a napsütötte déli tölgyesek illata keveredik a szüreti aromákkal. Szóval a Galyai Fórum olvasásakor ez az illat előjön.

De ami a lényeg: a Fórum ablakot nyit egy olyan típusú közösségre, ami sok helyen hiányzik. Tisztán látszik az a kapcsolatrendszer, ami nem ma alakult ki, és ami a táj, valamint annak adottságai köré rendeződik.

A helyi események, emberek, különlegességek, a szép szöttesek, házi befőttek, mind szépen sorakoznak a lap polcain. Tudomány, kaland, érdekes események, muzsika, személyes történetek, ásványok és legfőképpen az engem közvetlenül is érintő erdő jól megférnek egymás mellett. Mint mondtam nem itt lakom, máshol vagyok lokálpatrióta. Egy zsúfolt világban, Budapesten.

Ott is van hasonló próbálkozás, de egy kicsit más.

Azt gondolom, igen kevesen tudják, hogy az analitikus vegyészek világméretű éves konferenciáját „Mátrafüred Conference”-nek hívják. A rendszeres tudományos találkozásokat kezdetben az Avar szállóban tartották, amíg be nem zárt. Azóta évente Visegrádon gyűlnek össze a Világ vezető elemző kémikusai, de a konferencia neve nem változott!

Nem véletlenül. Az analitikusoknak jó a szaglása és a Mátra illata őket is lenyűgözte. Így írta be Mátrafüred a nevét az analitikus kémia aranykönyvébe. Ez is bizonyítja e táj értékeit, amit a Fórum rendszeresen bemutat.

Hogy miért van jelentősége Rostás Gabi lapjának? Mert a béke kis szigete a borzalmak és az elmét irritáló tömegpropaganda betű- kép- és reklámáradat tengerében.

Kívánom, hogy ez a kis lokálpatrióta periodika még sokáig fennmaradjon, szolgálva a mátrai közösséget.

Gerely Ferenc
erdőmérnök

A weboldalról

Egy igazi kincs ez az igényesen összeállított, hasznos információkkal teli weboldal, ami Mátrafüred és Galyatető programjait, történetét mutatja be sok korabeli képpel illusztrálva. A programok menüpont alatt található a kultúrával, sporttal és a túrázással kapcsolatos legfrissebb információkat gondosan kiválogatva és rendszerezve.

Nagyon szép leírást kapunk Kékestető történetéről, jellegzetes növény és állatvilágáról is. A hírek rovatban sok érdekes információt olvashatunk különböző témákban, nem ritka vendég itt a spiritualitás sem.

Köszönjük Gabi, hogy gondos és fáradhatatlan munkáddal szebbé varázsolod az olvasóid napját. Csak ajánlani tudom mindenkinek, hogy látogassa meg az oldalt

Grassalkovich Antal
informatikus

A Galyai Fórum és környezete

A weboldalon bőséges információ található a környék aktuális programjairól, híreiről, szálláshelyeiről. Távolabbról érkezőknek, érdeklődőknek, közeli lakosoknak egyaránt hasznos és figyelemre méltó lehet a gazdag, sokszínű tartalom.

Részletes betekintést nyerhet a mátrai látnivalók, itt élők világába, aki a weboldalon rákattint a Galyai Fórumra.

A közéleti lap kiadós tájékoztatást nyújt időszerű eseményekről.

Kulturális programokat, turizmust, környezeti szépségeket érintő témákat mutat be. Emberi sorsok, múlt és jelen színvonalas összefűzése jellemzi.

Nagyon tetszik, hogy az igényes írásokat képes beszámoló, illusztrációk egészítik ki, így még inkább átérezhetővé válik az adott cikk hangulata.

A Galyai Fórum kiterjedt élményt kínál a közönségnek.

Zilai Izabella
előadóművész

Születésnapra

Jó 10 évvel ezelőtt, amikor a régi gyöngyösi újságokat lapozgattam, az alábbi írásra bukkantam a gyöngyösi könyvtárban:

Az idegeneknek tudomást kell szerezniük Mátrafüred elragadó fekvéséről, árnyas és ózondús levegőjéről, üdítő vizű forrásairól, tarka panorámát nyújtó kilátóiról, üde gyógyító nyugalmáról, olcsó, magyaros zamatú élelmezéséről, gyógyhatású hideg gyógyfürdőjéről, olcsó közlekedési eszközeiről, városunk közelségének előnyeiről. Sokan azonban egyáltalában létezéséről sem tudnak. Ha azt akarjuk, hogy mind ezt az érdekeltek megtudják, akkor következetesen és kevés áldozatkészséggel a nagyreklám dobját kell megütni. Népies modorban fénykép felvételekkel feldíszítve ismertetést kell nyomtatni és azt küldeni meg azon osztályok tagjainak, ahonnan látogatókat remélhetünk.
Gyöngyösi Újság 1910. máj. 1.

Igen, a leírtakkal, a megismertetés fontosságával ma is egyetérthetünk, de nagyon változott jó száz év alatt Füred is és a Mátra többi része is. Ahhoz, hogy minél jobban megismerhessük, szükség van az olyan újságokra is, mint a Galyai Fórum, ahol ott vannak a legfontosabb információk a térség iránt érdeklődők számára. Kell hozzá egy ötlet, egy odafigyelő szerkesztő, jó fotók, egy inspiratív webes felület és természetesen az oldalt látogatók, érdeklődők.

Az, ha egy újság – legyen az webes formátum vagy nyomtatott – az ötödik évfolyamába lép, egy fontos mérföldkő, hiszen számos újság nem éri meg ezt az időt, gyakori ugyanis, hogy elindul és néhány szám után már meg is szűnik.

Mi kell a mai újságolvasónak? Elsősorban információk, érdekes tartalmak, jó riportok, megkapó képek az adott térségről, arról, ahol lakunk, vagy ahová tartunk egy utazás miatt, avagy ami kötődik valakinek az adott helyhez, térséghez.

Így vagyok ezzel én is, hiszen néhány éven át laktam a Mátra tetején, Mátraszentistvánban. Fél évet a mátraszentimrei iskolában töltöttem el Zakupszky László igazgató úr szárnyai alatt, megismerve az osztott oktatást is (két évfolyam egyszerre tanult egy osztályban).

Kicsit a környék szlovák kultúrájába is belekóstoltam, tudom még mit jelent az „igye busz”. Időről időre muszáj oda visszamenni, megnézni a régi házunkat, amely a mai sípark irányába nézett. Bizony, nagyon változott a Rubanya oldala, amit többször megmászunk a kilátás kedvéért. A Vidróczki csárda akkor még működött, ha nem is mindennap. Az egykori kertünk helyén, az ágasvári út mentén szép nyaralók épültek.

Igen, vissza kell oda menni időről-időre. Úgy két hónapja Fallóskút volt a programunk, a napokban viszont elcsábított a Nyugati-Mátra a Köszvényes-kutat és a Szentkereszt-kutat keresve kedves ismerőseimet kalauzolva Baranyából, megcsodálva a gyönyörű tájat. Sajnos, a rózsaszentmártoni bányászati emlékház még nem látogatható, de a listánkon van...

Most újra menni kellene Galyatetőre, ablakomból szerencsére rálátok, és Imrébe is, mert kedves barátném, Kaszalané Szabad Judit magas kitüntetést kapott decemberben (Nemzetiségekért Díj) a szlovák kultúra megőrzése kapcsán. Tudom azt is, hol szedtük vagy három éve a galyai kilátó oldalában azokat a gyönyörű peszéket, miután körbenéztük a Nagyszálló Kodály emlékeit az épület halljában.

Ha pedig nem tudok menni, akkor itt van a Galyai Fórum, melynek archív és friss számait egyaránt érdemes lapozgatni. Tegyék ezt Önök is, ha kedvük támad egy kis virtuális kirándulásra föl, a Mátra tetejére!

Lovász Béláné
könyvtáros

A t a r t a l o m b ó l

Hírek - események

Március 15-én magas rangú állami elismerésben részesült **Dr. Gulyás Zoltán** onkológus főorvos és **Spicz Müller Ákos** zongora- és kamaraművész, zenepedagógus, akiket a kitüntetés mellett egy portréban is bemutatunk. A **Petőfi 200** keretében **Bogácson** különleges programmal és előadással készültek. Ezúttal **Petőfi és a gasztronómia** címmel, amiről sokan most olvashatnak először. A **Petőfi Irodalmi Múzeum** országjáró autóbussa Gyöngyösön és Mátrafüreden járt, amiről képes beszámolót láthatnak, de informálódhatnak a **Mátra Szakképző Iskola** február-márciusi sikereiről is: **1- 17. oldal**

Sport

Beszámoló a **Mátrahegy** teljesítménytúráról **Szöke György** tollából, havas témával jött **Budai-Kovács Adrienn** a **Snowline** háza tájáról, a **Téli Mátra** teljesítménytúráról **Orbán Viktorné** élménybeszámolója olvasható Nagykanizsáról: **17.- 23. oldal**

Kultúra

Megismerkedhetünk **Karácsony Dávid** zenésszel, beharangozó a „**Muzsikál az erdő**” jubileumi rendezvényéről, Taron **Kőrösi Csoma Sándor** nyomába eredtünk, és ezúttal is olvashatják **Zilai Izabella** versét **Zilai Gabriella** tűzzománc illusztrációjával: **24.- 31. oldal**

Természet

Lovász Marika a Felső-Mátrában, **Gerely Ferenc** Grúziában járt és ERDÉSZ PORTRÉ **Wagner Tibor** Életutam c. sorozatának egy újabb epizódjával: **32.- 46. oldal**

Van még mit tenni

(Fotó: Czímer Tamás)

Rekkenő nyári hőségben utaztunk a családdal a déli órákban, amikor sorompót kaptunk. Mellette állt egy szikár férfi atlétatrikóban, rövidnadrágban, sportcipőben, leburnulva, fején egy baseball sapka. Felemelték a sorompót és elindultunk, ő futásnak eredt - vagy inkább folytatta - én pedig azt gondoltam, ki az az örült, akinek ilyen melegben rohangászni van kedve?

Elhaladtunk mellette, akkor láttam, hogy legalább hatvanöt éves. Közben már eltelt húsz év, azóta személyesen is ismerjük egymást, most pedig itt ül velem szemben a nőgyógyászati rendelőjében.

Feje felett a falon ódon kép, régi korok orvosai tanácskoznak, ő pedig úgy látom külsőre nem sokat változott, talán annyit, hogy a haja kevesebb lett és a futást is abbahagyta. Meglehet, hogy sokan kitalálják ki a beszélgetőpartnerem.

Dr. Gulyás Zoltán szülész- nőgyógyász, onkológus és nem mellesleg a **Magyar Arany Érdemkereszt** újdonsült tulajdonosa.

A hivatalos indoklás így szól: *Novák Katalin köztársasági elnök a nemzet szolgálatában, az ország fejlődésének elősegítésében, a haza érdekeinek előmozdításában és az egyetemes emberi értékek gyarapításában végzett kimagasló, példamutató tevékenysége elismeréséül Magyar Arany Érdemkeresztet adományozott dr. Gulyás Zoltánnak a Bugát Pál Kórház és Rendelőintézet Onkológiai Gondozó és Szakrendelőjének vezető főorvosának.*

Március 14-én vehettem át a Pesti Vigadóban a kitüntetést, melyet Vitályos Eszter, a Kulturális és Innovációs Minisztérium parlamenti államtitkára és Závogyán Magdolna kultúráért felelős államtitkár adott át az 1848-49-es forradalom és szabadságharc emléknapja alkalmából – mondja mosolyogva Gulyás doktor.

Nagyon szép és ünnepélyes ceremónia keretében zajlott az átadás, igazán méltó környezetben. Több mint hatvan éves munka jutalma ez és így visszatekintve, megkoronázza a szakmai munkásságomat, az ügyeletekkel, túlórákkal tarkított munkát, az éjszakázásokat, a kórházban töltött hétvégeket. Mindezeket persze sosem éreztem terhesnek, mert szeretem, szerettem a hivatásomat, amit csak szívvel - lélekkel és odaadással szabad végezni. Voltak a pályámnak nehézségei, különösen a kezdetekben, szívesen végeztem volna például több operációt, de az akkori felettesem a szülészetten – aki egyben a vasúti munkásörtség parancsnoka volt, így támogatott ember is – ezt nem tette számunkra lehetővé.

Elengedhetetlennek tartom máig is a képzéseken való részvételt, a szakmai lapok forgatását, a naprakész tudást, mert ezen a pályán ez kulcsfontosságú, ahol életek vannak ránk bízva. Sokszor biztattam a hölgyeket, hogy vállaljanak gyermekeket és ne csak egyet, hanem többet is, mert ez nemcsak nehézség, hanem öröm is, no meg az életünk folytatásának biztosítéka. A testvér szükségességét azért is hangsúlyozom, mert egyetlen bátyám hiányát - aki külföldön él - máig érzem, bár amióta – és amíg még lehet - szinte minden évben találkozunk. Időközben pályamódosítást hajtottam végre, mert hihetetlenül fontosnak tartom a szűréseket, a preventív munkát. Tizenhét éve tettem le az onkológiai szakvizsgát, amiben az is inspiráló volt számomra, hogy azzal életeket menthetünk, ha megfelelő időben fedezzük fel a bajt.

Nem bíztam a véletlenre, megnéztem azokat a bejegyzéseket, amiket online felületeken lehetett róla találni. Ebből idézek néhányat.

1. Nekem nagyon jó tapasztalataim vannak vele kapcsolatban, nagyon korrektnek tartom. A...úton van a magánrendelése. Szerintem, magánrendeléshez képest nagyon olcsó.

2. Sajnos szülni már nem lehet nála 15 éve. Az időpontfoglalás egyszerű volt és pillanatok alatt kaptam időpontot, ezután a rendelőben rövid idő alatt fogadtak, semennyit sem kellett várakoznom. A kezelés alatt fájdalmat nem tapasztaltam. A gyógykezelés után a felépülés azonnal megtörtént. A véleményem az orvostól, hogy szerfelett rendes, aprólékos és kimagaslóan felkészült volt szakmailag.

3. Az orvos világosan és számomra maximálisan megnyugtatóan tájékoztatott.

4. Az időpont foglalásról csak pozitívat lehet mondani, könnyen és azonnal tudtam időpontot foglalni, majd amint megérkeztem a rendelőbe, rögtön fogadtak, egy percet sem kellett várni a soromra. Az orvos könnyen, megérthetően és számomra maximálisan megnyugtatóan tájékoztatott. A kezelés teljesen fájdalommentes volt. A kezelés után nem kellett lábadozni. Az orvos igazán rendes, gondos és szakmájának kiválósága.

Miután szinte szünet nélkül a munkáról beszélünk, - aminek szövegét szíve szerint tollba mondaná nekem – gyorsan kihasználom az alkalmat, amikor a felesége kínálta limonádét szürcsölgetjük, hogy a szabadidejéről is kérdezzek, gondolván, csak nem töltötte egész életét a kórházban?

A sport és a numizmatika, ami szintén végig kísérte az életemet, szenvedélyes gyűjtő vagyok. A futást már sajnos el kellett hagynom, de a Balaton átúszás az még a világhírűségig kitartott.

Ennek a gyűjtőszendvénynek köszönheti Gyöngyös - amely díszpolgáraként tartja számon a doktort – a Bugát naplót és egy 1700-as években született grammatika könyvet, melyeket a városnak ajándékozott. A sport pedig nemcsak a futást jelenti, hanem például a Balaton átúszását is, amit még a pandémia előtt is megtett. Ez persze jár hátrányokkal, mert egy orvos sem tudja az ízületi kopásokat varázsszóra megszüntetni. Két csípő és egy térdprotézis műtéten esett át, és mint mondja, következik a másik térde is.

Mindezek azonban nem akadályozzák abban, hogy kilépjen a város határain túlra és továbbra is járja a járást, valamint fogadja magán betegeit nő- és bőrgyógyászati szűrésekre.

Mint mondja, ez a kitüntetés is erősíti abban, hogy jó úton jár. Ünnepelni szűk baráti körben fognak, többek között dr. Faragó Tiborral, akivel régóta barátok, aki szintén tulajdonosa az éremnek.

Kezdem összeszedni a holmimat miután úgy éreztem mindent megbeszéltünk, és magam is egyet értettem abban, hogy nincs jobb egy kiváló bálnál, a sajátomra gondolva, amikor egy gondolatot még hozzátett búcsúzásul, hiszen nem bújhat ki a bőréből.

Amikor tehetjük, meglátogatjuk egymást a testvéremmel, aki 1956-ban, sokakhoz hasonlóan otthont váltott, és az USA-ba emigrált. Sikeres építőmérnök lett belőle, New Jerseyben él és még kilencvenhárom évesen sem tud tétlen maradni. Egy beszélgetésünk során mondta azt, ha vele tartok meglehet, hogy gazdagabb lennék, de nem biztos, hogy boldogabb.

Az a gazdag múlt és tevékeny élet erősen odaköt a szülőföldhöz. Nehézség pedig mindenütt adódik. Amerikában sem jobb a helyzet az egészségügy területén, mint nálunk, panaszkodnak rá az emberek. Csak a drága csúcskórházak nyújtanak keveseknek maximális ellátást. Ezt pedig számos

külföldről hazatérő betegem is igazolja.

Ezen a nehéz helyzeten próbál a saját lehetőségeivel is javítani Gulyás doktor - és a hozzá hasonló kollégái -, aki generációkat segített a világra jönni, és sokakat megmentett preventív munkájával, ami ennél az aragnál is többet ér. Jó egészséget és kitartást kívánunk a missziójához, amiben - mint mondta - van még mit tenni!

B. Pintér Mária

Mindörökké zene...

A boldog gyermekkor, a kúriára emlékeztető otthon, a nagymama útravalója kivetített egy sikeres életutat Spicz Müller Ákos zongora- és kamaraművész, zenepedagógus életében, aminek egyik koronája a március 15-én átvett **Magyar Bronz Érdemkereszt** kitüntetés.

A háború a nagymama magyar nóta énekesi pályáját megtörte, így az unokájának énekelte a népdalokat, aki kiváló hallgatóságnak bizonyult. Szülőfalujában, Recskén, sokat

sétáltak esténként, és az egyik házból zongora hangja szólt. Mindenki Aranka nénije zongoraórákat adott, ahová hét éves korában kezdett el járni. Varázslatos hely volt Aranka néni polgári módon berendezett otthona, ahol az ebédlőben volt a zongora, de igazából Aranka néni személyisége lakta be a házat, a tárgyak, bútorok csak visszatükrözték őt. Az alapokat tőle tanulta.

11 évesen az Egri Farkas Ferenc Zeneiskolába került Takács Dánielné irányítása alá, ahol olyan jól vette az akadályokat, hogy a hat éves zeneiskolai képzést két év alatt elvégezte, aminek nagyon örült a nagymama, hiszen megvalósulatlan álmát látta tehetséges unokájában.

A Debreceni Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskolába Pethő Károly egyengette az útját, az ő ajánlására került az intézmény zongora szakára, ahol Darányi Lajos és Sörös Ildikó zongoraművészekről tanult, de már középiskolásként a Fazekas Mihály Általános és Zeneiskolában tanított zongorát.

Debrecenben felejthetetlen zenei élményekben volt része. Az Aranybika Szálló kongresszusi termében számos hazai és külföldi szólista és zenekar adott hangversenyt, és ez a meghatározó zenei élmény még inkább megerősítette abban, hogy életét a zenei pályán folytassa.

15 évesen felkérték szülőfalujában – Recskén - egy kórus vezetésére, miközben Debrecenben középiskolás volt. Az egyszólamú, de lelkes kórus öt év alatt folyamatosan bővült, négyzólamú vegyes karrá fejlődött, és felvette a Mátrai Visszhangok Vegyes Kar nevet, immár 45 fővel. Húsz évig volt a kórus kamagya, amely 2010-ig Mátrai Visszhangok Vegyes Kar néven, majd 2010 után egy átszervezéssel Belcantó néven működött tovább.

A falu háziorsosa, Dr. Sófalvi Antal volt a kórus menedzsere, aki szervezte a fellépéseket, utazásokat és minden egyebet, ami a népszerűsítéshez kellett.

2000-ben érettségizett, majd a Miskolci Egyetem Bartók Béla Zeneművészeti Karán Boros Árpád zongoraművész osztályában tanult, aki mellesleg a gyöngyösi Pátzay János Zeneiskola növendéke és Kovács Béláné mátrafüredi zongoratanárnő tanítványa volt.

Miskolcon az öt év alatt kiteljesedett zenei élete, itt sajátította el a zenei élet legmagasabb ismereteit olyan kiváló tanároktól, mint Kocsis Zoltán világhírű zeneszerző és zongoraművész, részt vett Fenyő Gusztáv és Kerek Ferenc mesterkurzusain, harmadévesen a Bécsi Zeneakadémián egy szemesztert áthallgatott, és egyetemi éve alatt is tanított (Nyékládházai Zeneiskola), végül 2005-ben zongora- és kamaraművész tanári diplomát kapott.

Ahogy követjük Spiczmüller Ákos életútját nyilvánvaló zsenialitása már korán megnyilvánult, amit a nagymama és az édesanyja felismertek, és támogatták abban, amiben tehetséges volt: a hatéves zeneiskolai képzést elvégezte két év alatt, középiskolás korától folyamatosan tanított az iskola mellett és mindössze 15 évesen karnagy egy felnőtt kórusban, amit sikeressé tett.

2005-től több ajánlat közül a Pátzay János Zeneiskolát választotta munkahelyül, amiben közrejátszott mátrai kötődése is, de tanít zongorát a Lőrinci Hunyadi Mátyás Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában is.

1995-től 2012-ig koncertkörutak, versenyek Németországban, Ausztriában, Csehországban, Szlovákiában, Romániában kiemelkedő sikerekkel. Magyarországon 2000-től 2012-ig 946 kórustalálkozón és hangversenyen szerepeltek. Az elismerések sem maradtak el: megannyi karnagyai nívódíj, korrepetitori, zongorakísérői díjak és a legfrissebb a *Magyar Bronz Érdemkereszt* kitüntetés, amiért hálás a felterjesztő(k)nek, hogy méltónak találták rá.

Nagyon sok tehetséges növendéket kaptam a Jóistentől, akikre büszke vagyok – meséli örömmel Ákos.

Számos versenyre készítette fel tanítványait. Országos, nemzetközi, hazai és külföldi zongoraversenyeken vettek részt, és rendre az I. és II. helyezést érték el – Kiss Norisz, Kazzella Péter Márk -, Puporka Melánia kitüntetéssel végzett a Zeneakadémián, két növendéke is felvételt nyert a

Bartók Béla Zeneművészeti Egyetemre, Miskolcra.

Ezek a sikerek a Pátzay János Zeneiskola és Gyöngyös város hírnevét repítik itthon és külföldön egyaránt, amire igazán büszkék lehetünk, mert a legmagasabb szintű értéket, a kultúrát közvetítik.

Rostás Gabi

Petőfi 200 – Programsorozat Bogácson

A mindenki számára könnyedén érthető, népies műfajú költeményei miatt általános iskolai tanulmányaiból a magyar emberek legtöbbje tudja, ki volt Petőfi Sándor. Valamennyien, - életkortól függetlenül - legalább egy versét képesek vagyunk hibátlanul felidézni, de hogy a magánéletben milyen volt, kevesen tudjuk.

Ezért, amikor elhatároztuk, hogy a **Petőfi 200 Emlékév** keretében Bogácson programokat szervezünk, azt tűztük ki célul, hogy költészete népszerűsítése mellett sokoldalú személyiségével, szokásaival is - a rendelkezésünkre álló dokumentumok alapján - megismertjük rendezvényeink résztvevőit.

Ennek fényében, amikor **Petőfi és a gasztronómia** című estünkre készültem, kissé csalódottan tapasztaltam, hogy Petőfinek a ránk maradt 850 irodalmi alkotásában kevés étellel, étkezéssel kapcsolatos írása van. Annál több művében olvashattam a rövid élete második felét jellemző nélkülözésről, éhezésről. Az alapos keresgélés és utána olvasás közben fellelt néhány utalást a Petőfiről szóló visszaemlékezésekkel kiegészítve, lehetővé vált, hogy morzsákat csipegetve megterítsem az asztalt kedvelt ételeivel, amit az est végén, a helyszínen kialakított „kurta kocsmában” kóstolásra is kínáltunk.

A résztvevők sokféle ismerettel, benyomással gazdagodhattak ezen a találkozón, hiszen irodalmi estünk kezdetén körvonalaztuk az 1840-es évek gasztronómiai jellemzőit, a szülői házból hozott étkezési hagyományokat, rávilágítva Petőfi kedvelt és kevésbé kedvelt ételeire

költeményei, lakóhelyunktől nem messze található településekről szóló útleírásai révén.

A Füzesabonyban írt útlevelében olvashatjuk: *Szeretőmet, a franciákat, a túrós tésztát és a rónaságot fülem hallatára ne gyalázza senki.* – ez arra enged következtetni, hogy Petőfi szerette a túrós

tésztát, sőt Arany Jánoshoz írt levelében meg is erősíti ezt:

Esküszöm erre neked túróstésztára, dohányra És mindenféltre, mi csak szent s kedves előttem. Ezért nem véletlen, hogy menünk egyik fogása az önkéntes szakácsaink által helyben elkészített túrós tészta volt.

Megkóstolhattuk a rántott levest kukoricagombóccal, amit a szlovák származású édesanyja oly sokszor készített neki, s amit ő maga is nem egyszer főzött katonatársainak. Menünk végén szerepelt a diákkenyér, valószínűleg ezt fogyasztotta 1848. március 15-én reggel Petőfi a Pilvax kávéházban gyülekező forradalmi ifjúsággal egy kávé mellett. Az érdeklődőknek arra a kérdésére is pontos választ tudtunk adni, hogy mi volt az utolsó étele, az az étel, (bivalytejes puliszka), amit Székelykeresztúron, a Gyárfás-kúriában a segesvári csata előestéjén fogyasztott.

Nagy öröm számomra, hogy községünkben a több mint 10 éve működő amatőr színjátszókhöz csatlakozott több kiváló hangszertudású bogácsi személy, így közreműködésükkel az elhangzott költemények, szemelvények, történetek és az egyszerű, de finoman elkészített ételek, valamint a hangulatos zene különlegessé és emlékezetessé tette Petőfi születésének 200. évfordulója tiszteletére rendezett estünket. Az egyre nehezedő gazdasági helyzet idején példaértékű a jótékony felajánlók, az önzetlen segítők és a fellépők támogatása.

A Petőfi 200 Emlékév következő bogácsi programjából a költőt, mint szabadságharcost ismerhettük meg. Színjátszóink hét rövid jelenetből álló műsora 1848-'49-es évek különböző élethelyzeteit tárta elénk. Átérezhettük a honvédnak beállt, hazájáért életét is feláldozni kész szegény emberek lelkesedését, valamint a férjét reménykedve hazaváró, vagy a tragikus körülmények között elvesztő asszonyok bánatát. Ünnepi műsoruk középpontjában a Nemzeti dal elkészültének 175. évfordulóján és Petőfi születésének 200. évében a forradalommal és a szabadságharcral összeforrt nevű költőóriás, Petőfi Sándor állt.

Rendezvénysorozatunk további programjaiban Petőfi költészetére szeretnénk fektetni a hangsúlyt. A költészet napján kedvelt Petőfi versek szavalására, megzenésített versek előadására invitáljuk a község lakosságának apraját és nagyját, majd a **29. Bükkaljai Borfesztivál** programjaihoz kapcsolódva előtérbe kerülnek bordalai, borral kapcsolatos írásai. (Fotó: Jankó Gergely)

Jankóné Jónás Zsuzsa
könyvtáros

„Átrepülök hosszában hazámon”

(Ez a Petőfi idézet volt olvasható az autóbusz oldalán)

Amikor a kultúra buszra száll, és eljön hozzád.

A Petőfi Irodalmi Múzeum a **Petőfi 200** évforduló keretében egy autóbust alakított át országjáró programjához, amelybe annyi információt építettek be, hogy órákat töltöttek el gyerekek, felnőttek az autóbuszban, többször is körbe járva, miközben kinn hosszú sorok álltak.

A kiállítás szervezői - a magasságokból, az elefántcsonttoronyból - emberközelségbe kívánták hozni a költészetet, megszólítva mai hangon a fiatalokat, felhasználva a digitális információ átadás eszközeit, interaktív módon vonták be az iskolásokat. Mielőtt a tartalomról szólnék, csupán egy mondat, hogy az olvasó el tudja képzelni, mindezt hogyan valósították meg.

A két sor ülés helyén volt kialakítva a tíz tematikus sarok. Egy kis fülkére emlékeztető helyen a sok-sok információ, amely Petőfi Sándor életének egy szeletét mutatta be: a szüleivel, családjával való kapcsolatát, a Szendrei Júliához fűződő szerelmes költészetét, tájköltészetét, forradalmi törekvéseit, Arany Jánoshoz fűződő barátságát.

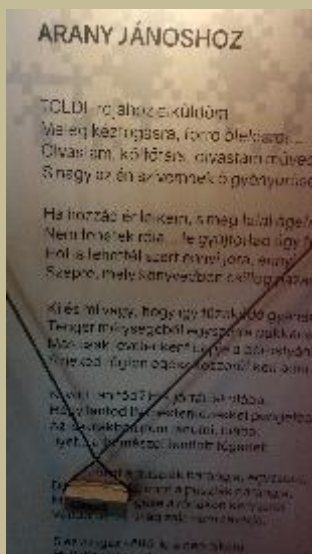
A tárgyfal versből és egy animált műtárgyból állt. A család témánál - **Egy estém otthon** - a tárgyfalon a vers körökre volt írva, amit elfordítva egy terített asztalt kaptunk.

Egy kis ablakban a vershez kapcsolódó animált relikvia látható digitális formában, amely a múzeum gyűjteményéből készült. Az **Egy estém otthon** című verset Kiskunfélegyházán írta a költő, így egy fajansz tányérré láthattunk.

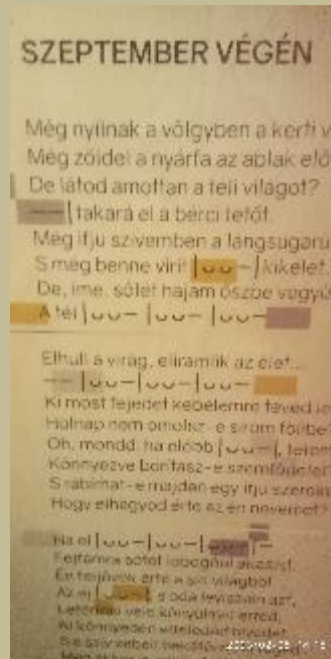
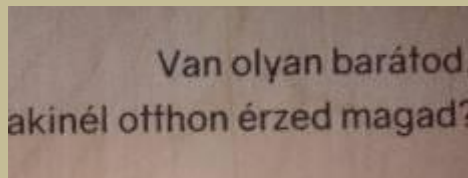

Minden falnál más, a vershez kapcsolódó kérdést olvashattunk, ami a verset a jelenbe hozta, mintegy átívelve 200 évet, belesimulva a korba, amire a választ is megkaptuk a falból kihúzható táblán Petőfi saját prózai műveiből.

Az Arany Jánoshoz című vershez a kérdés:

Az első információs tábla legalján kezdődik a **János Vitéz**, ami végig kísér minket az utolsó tábláig, miközben olvashatjuk, ahogy haladunk.

Az autóbusz végében két táblagépet helyeztek el. Tíz kérdésből álló kvíz feladványt lehetett megoldani, bemutattak egy bővebb tárgyi gyűjteményt, a térképen pedig azokat a helyeket lehetett bebarangolni, ahol a költő

megfordult 26 év alatt, és mi köthető ezekhez a helyekhez. Egy fotógyűjtemény bemutatta az autóbusz átalakításának menetét, és adatokat kaphattunk a látogatók számáról, a megtett kilométerekről.

Rengeteg információ kis helyen. Ötletek tárháza az adottságok jó kihasználásának: kihajtható, betolható, lapozható, fordítható és minden oldalon más olvasható. A grafikai megjelenítés minden falnál más volt.

Szekeresné Sennyey Mária, a Vachott Sándor Városi Könyvtár igazgatója elmondta lapunknak, hogy a Vachott család és Petőfi ismeretsége révén – a költő bejáratos volt a Vachott szalonba - kapcsolódott a könyvtár a **Petőfi 200** országos pályázatba.

Gyöngyös város valamennyi iskolája megtekintette a kiállítást a két nap alatt, hétfőn pedig a városlakók számára volt látogatható. A Petőfi busz eljött Mátrafüredre is, amit nagy örömmel és érdeklődéssel, szépszámu látogatottsággal hálált meg a füredi közösség. Köszönjük, hogy gondoltak a szervezésben Mátrafüredre is.

A kiállítás látogatása ingyenes volt. Költséget a személyzet szállása és az ebéd jelentett, amit Gyöngyös város önkormányzata finanszírozott.

Az elmúlt év szeptemberében kezdte meg országjárását a Petőfi busz, ami ez év októberéig tart, de a határon túli területeket is bejárják, viszik háztól házig a kultúrát nagyszerű múzeumpedagógusok szakmai vezetésével. A kor nyelvén is remekül tolmácsolt költészet a látványos elemekkel kiegészítve gyereknek, felnőttnek egyaránt maradandó érték, olyan élmény, ami csak a Tiéd.

R. Gabi

(A Petőfi busz mindenhová elmegy, ahová meghívást kap, ezért ajánlom minden kisebb/nagyobb településnek, hogy éljen ezzel a ritka lehetőséggel, mert élményt, sok információt kaphatnak gyerekek, felnőttek egyaránt. A Petőfi Irodalmi Múzeum honlapján megtalálható a Petőfi busz megrendelésének mikéntje). (A szerk.)

(A V. S. Városi Könyvtár következő programjára, a **Vers Tér** két napos rendezvényére április 11-12-én kerül sor, ahol 12-én iskolásoknak **Rendhagyó irodalomórát** tartanak, melyben lesz szabadverselés – slam poetry is. A rendezvényről bővebben a **Galyai Fórum** 47. oldalán található programajánlóban olvashatnak).

Északi ASzC Mátra Erdészeti Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium

(Mátrafüred)

Februári – márciusi sikerek, történetek

Az iskola épületegyüttese a parkkal, háttérben Kékestetővel (fotó: Rostás Gabi)

Amikor az iskola sikereiről szólnak mindig meg kell említeni azt a környezetet, azt a hátteret, ahol a diákok, az iskola kimagasló eredményeket ér el. Azt a szép természeti környezetet, ahol az intézmény elhelyezkedik, azt a ritkaságnak számító közvetlen tanár – diák kapcsolatot, amelyben a diákok tanulnak, és hozzák az eredményeket.

Március 22.

Horváth Péter az iskola 9 .b osztályos tanulója a Net-Penna országos vers- és meseíróversenyen 2. helyezést ért el. Pályaművét az alábbi linken olvashatjátok el: <https://www.routerlearning.hu/2023/02/01/net-penna-ajanlo-horvath-peter-egy-kisfiu-es-a-vadludak/>

Az Ostorosi Íjász Egyesület által rendezett 3D verseny EmReBa I. forduló HU junior férfi kategóriában **Király Lajos Gergő** 11. B osztályos tanuló új egyéni csúccsal az első helyen végzett.

Március 10.

A Bükki Nemzeti Parkkal együttműködve természetvédelmi munkában vett részt a 10. a osztály: békaátjáró karbantartásában segítettek Dr. Szmátóna-Túri Tünde tanárnő és Antal Gábor tanár úr vezetésével.

Gyöngyös Város Képviselő – testülete **2023. február 23-i** ülésén a **Gyöngyösi Fiatalok a Tudásért** kitüntetés odaítéléséről döntött több kategóriában. A tudomány területén végzett munkájáért az iskola tanulója, **Dredor Dominik** kapta a neves elismerést.

Dominik nappali tagozaton végzett a Mátra Szakképző Iskolában, majd 2022 nyaratól levelező tagozaton fejezi be a technikus évfolyamot, de ezzel egy időben a gödöllői egyetem természetvédelmi mérnök szakának is levelező hallgatója, ami mellett még kutatási asszisztensi munkája is van.

A zsenit arról ismered meg, hogy mindenre jut ideje és ezt a „mindent” a lehető legmagasabb szinten műveli, s ha ehhez van még egy nagyszerű felkészítő tanára is – Dr. Szmátóna – Túri Tünde -, akkor garantált a siker.

Február 23-án lezajlott a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara által szervezett 2022/2023. tanévi Országos Szakmai Tanulmányi Verseny (OSZTV) írásbeli elődöntője.

A versenyen nyújtott kiváló teljesítményével **Kovács Dezső** és **Pataki Marcell** vadgazdálkodási technikus, illetve **Halmi Péter Benjámín** erdésztechnikus tanuló jutott tovább az országos döntőbe.

A mátrafüredi diák és a tanára a Magyar Tudományos Akadémián tartott bemutató előadást

Az MTA Agrártudományok Osztályának Növényvédelmi Tudományos Bizottsága, az ATK Növényvédelmi Intézet valamint a Magyar Növényvédelmi Társaság 2023. február 21-én, kedden rendezte meg a „69. NÖVÉNYVÉDELMI TUDOMÁNYOS NAPOK” rendezvényét.

Dredor Dominik és Dr. Szmatona-Túri Tünde közös kutatómunkájukról beszéltek a 69. Növényvédelmi Tudományos Napokon.

Dredor Dominik, az iskola tanulója és Dr. Szmatona-Túri Tünde tanárnővel a "Mikorrhízis kísérleti ültetvény növénykörtani vizsgálata" című plakátot mutatta be a rendezvényen, amely közös kutatómunkájukat foglalta össze.

Február 6.

Az Innovatív Képzéstámogató Központ (IKK) rangsorában az iskola bejutott Magyarország 100 legjobb technikuma közé, egyedüliként Heves megyéből!

A TOP 100-as lista a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal közhiteles adatai alapján, a tanulók bemeneti és képzési-kimeneti teljesítményének, az intézmények oktatói létszámának és digitális ellátottságának figyelembevételével készült. Az elemzés vizsgálta, hogy a tanulók milyen tanulmányi eredménnyel érkeznek az intézményekbe, hogyan aránylik az évismétlők száma az intézmény tanulói létszámához, és milyen eredménnyel teszik le az érettségi vizsgát. A **Technikumi rangsor 2023**. az alábbi linken tekinthető meg:

<https://ikk.hu/p/technikumi-rangsor-2023...>

(A szerk.)

(Fotók: Mátra Szakképző Iskola Facebook oldala)

SPORT

XVIII. Mátrahegy teljesítménytúra

A tavasz első lehelete a szabadba hívta a teljesítménytúrázókat (is). A **Kékes Turista Egyesület** szervezésében 18. alkalommal került megrendezésre a **Mátrahegy** elnevezésű teljesítménytúra március 4-én.

A túra – második éve – megújult útvonalon és a korábbi rajthelyet elhagyva új helyszínről indult. 2022

óta Gyöngyössolymoson várjuk a sportolni vágyó természetjárókat. A túrázók idén is a megszokott 4 táv közül választhattak, 10, 20, 30 és 40 km-es megmérettetésre nevezhettek be.

Összesen 638 fő indult a rendezvényen, a legnépszerűbb táv idén meglepetésre nem a legrövidebb, 10 km-es táv volt (amin egyébként 193 fő indult), hanem – ha csak minimális különbséggel is – a 20 km-es táv volt, melyen 195 főt regisztráltunk. De a két hosszú távon résztvevő túrázók sem sokkal maradtak el létszámban a rövidtávot választóktól, a 30-asok 113-an voltak, míg 40 km-re 137 fő nevezett.

A túrára ragyogó időt rendelt a Teremtő, így nem meglepő, hogy viszonylag kevesen adták fel, a szintidőből is csak néhányan csúsztak ki. Solymosról minden távnak azonos volt az útvonala a Köves-bércig, ez az út a S- turistajelzésen vezetett a Csepegő-forrás érintésével. Itt a 40 km-es táv levált, hogy továbbra is a S- jelzésen érje el Galyatetőt, ahonnan Parádsasvár és Parádóhuta után a Pisztrángos-tóhoz érkezen, ahol összeért a 30 km-es táv útvonalával.

Köves-bérctől a három kisebb táv először a közeli Lajosházát érintette a Z sáv jelzésen, mely állomás ismét szétválasztotta a túrázókat távok szerint.

Lajosházától a rövidtáv mezőnye visszafordult és Haluskás ellenőrző pont érintésével hamarosan ismét Gyöngyössolymosra, a célba ért.

A 20-asok és 30-asok Lajosházáról felkapaszkodtak Mátraházára a S négyzet jelzésen. Itt a két eddig kitaró táv túrázója is elköszöntek egymástól. A 20 km-es távot választók itt fordultak vissza déli irányba, hogy Sástó, majd a Muzsla-tetői kilátó után Mátrafüredre érjenek, ahonnan már a 20-30-40 km-es távok indulóival közös útvonalon érkezzenek a célba.

A 30 km-es táv túrázója Mátraházáról a S sáv, majd a Som-nyeregtől S forrás, végül a Kőrismocsártól a P kereszt jelzéseken csatlakoztak a hosszútávos mezőnyhöz a Pisztrángos-tónál.

Innen a teljesítménytúrázókat jól ismert útvonalon értek az ország tetejére, előbb a K kereszt jelzésen felkapaszkodtak a Sötét-lápa nyergébe, ez sokaknak a Kékes előtti utolsó pihenőhely, Innen az Országos Kéktúra

útvonalán Kékestető következett, ahol a túra legnehezebb részén túljutva jólesett az ellenőrző ponton kapott tea.

A 30 és 40 km-es távokon résztvevők Kékesről a Z jelzésen ereszkedtek le Mátrafüredre, egyetlen ellenőrző állomást (Vályús-kút) ejtve útba.

Márafüreden, a korábbi céltelepülésen nem várta ellenőrző pont a túrázókat, a három hosszabb táv egy útvonalon, a Z- jelzésen ment tovább a Haluskásig. Innentől minden résztvevőre már csak a célba jutás kihívása várt,

Solymosra a Kis-hegy oldalában futó Z+ turistajelzésen jutottak el, ahonnan nyílegyenes út vezetett a célig.

Az Egererdő Zrt. támogatását megköszönve bízunk benne, hogy a résztvevők jól érezték magukat teljesítménytúránkon, és élményekkel telve tértek haza.

A teljesítőknek ezúton is gratulálunk!

(Fotó: Kékes Turista Egyesület Facebook oldala)

Szöke György

Kékes Turista Egyesület

A Snowline csapata

A Secondwind Mátrafüredi Közhasznú Sportegyesület 2004-ben alakult.

Célja a magyar sport hagyományos szervezeti alapegységeként, a szabadidő- és versenysport, továbbá tehetséggondozás

és utánpótlás-nevelés szervezése, fejlesztése, támogatása, az érdekek képviselője, valamint a sporttevékenység feltételeinek a megteremtése.

Mátrafüred és a Mátra sportműhelyeként a régió gazdasági-társadalmi fellendülése érdekében a turizmus tartós fejlesztésének elősegítése, szervezése, a Mátrának – mint a hagyományos és az extrém sportoknak kiváló lehetőséget biztosító klimatikus üdülőhelynek – a népszerűsítése.

2008-ban szervezetünk nagyobb energiákat kezdett fektetni a sí szakosztály szervezeti és infrastrukturális fejlesztésére. Sí szakosztályunk átnevezésre került: Snowline Ski Team.

Az edzőtáborokhoz és versenyztetéshez szükséges eszközöket beszereztük – gépjármű, stanglik, egyéb szükséges javak.

A Snowline csapat célja: országos lefedettséggel az alpesi sí kedvelők oktatása, utazásának szervezése, versenyztetése. Edzőtáborok és tehetségkutató táborok szervezése, magyar, osztrák és nemzetközi versenyrendszerekben való aktív részvétel.

Legfontosabb az utánpótlás korú versenyzői bázisunk megerősítése, bővítése. Minél több versenyző eljuttatása a serdülő, ifi és felnőtt magyar válogatottba. Továbbá annyira megszerettetni a sí sportot a versenyzőinkkel, hogy közülük minél többen síoktatók vagy sí edzők váljanak és visszatérve a csapatunkba, segíteni tudják az utánpótlás nevelést.

A Snowline Ski Team szakemberei:

Budai Balázs (Budás) – vezetőedző, egyesületi koordinátor, sportmenedzser, alpesi sí edző, alpesi sí oktató

Budai-Kovács Adrienn – testnevelő tanár, sportedző, alpesi sí oktató

Szende Lilla – testnevelő tanár, sportedző, alpesi sí oktató

A Snowline Ski Team 150 napos edzés/verseny program keretében foglalkozik versenyzői felkészítésével és versenyeztetésével. A nyári és őszi felkészülés gleccsereken történik.

A téli időszakban az edzések illetve a versenyek, beleértve a **Magyar Bajnokságot** és a **Magyar Kupa** sorozatot is a Murtal régióban kerülnek megrendezésre Ausztriában.

Egyesületünk versenyzőinek legoptimálisabb felkészülésének érdekében bázisközpontokat és kapcsolatrendszereket épített ki Ausztriában Steiermark és Karintia régióban.

Februárban a **Diákolimpia** országos döntője előtt a mátraszentiváni Síparkban biztosítunk edzés lehetőséget a versenyzőinknek.

2019. februárban egyesületünk FIS versenyzője, Hoque Isbat részt vett az Európai Ifjúsági Téli Olimpián (EYOF) Szarajevóban, Budai Balázs vezetőedzőnkkel.

Serdülő versenyzőinkkel számos FIS nemzetközi versenyen vettünk részt.

A 2022-es Magyar Bajnokságon versenyzőink 9 arany érmet, 7 ezüst érmet és 5 bronz érmet gyűjtöttek.

A Magyar Kupa sorozatban a 2018/19-es szezon óta zsinórban a 4. alkalommal nyertük el a Magyar Kupa győztes csapata címet.

(MVM Magyar Kupa, Kovács Barnabás Emlékverseny 2022)

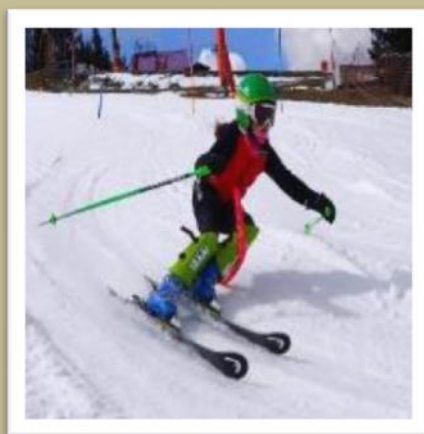

(Magyar Kupa, Paralell SL 2023)

Kislányunk - **Budai Blanka Szofi** - mátrafüredi lakosként és csapatunk oszlopos tagjaként korán belekóstolt az alpesi sí versenyzésbe. Lelkesen jár az edzőtáborokba és készül a megmérettetésekre általános iskolai tanulmányai mellett.

A tavalyi szezonban megnyerte az **Országos Bajnokságot** U10 korosztályban műlesiklás és óriás műlesiklás versenyszámban is, így övé lett az összetett **Magyar Bajnok** cím is.

A 9 versenyből álló **Magyar Kupa** sorozat végén is ő állhatott fel a dobogó legmagasabb fokára.

(Budai Blanka Szofi)

Továbbá minden évben március 15-én rendezik meg a **Síkrossz Magyar Bajnokságot** Murauban, ahol szintén győzedelmeskedni tudott.

A szabadidősport és a versenysport eszközeit használva igyekszünk az egészségmegőrzés és testkultúra fontosságára felhívni a figyelmet, és széles körben terjeszteni azt.

Az edzőtáboraink alkalmával fontos nevelési feladatokat végzünk, olyan értékeket őrzünk és adunk tovább, melyek univerzálisnak tekinthetők, pl.: fair play szelleme, mely minden társadalmi berendezkedésben fellelhető. Sajátos státuszok és szerepek, mint (sportoló, edző, sportszakemberek), szervezetek, értékek, normák, eszmék és emberi magatartások jellemzik.

(Snowline Ski Team U10-12)

Fontosnak tartjuk a sportot, mint a gondolkodást befolyásoló tényezőt. Amikor sportolásról vagy edzésről beszélünk, akkor az ezek keretében megvalósuló tanulási folyamat tulajdonképpen a mozgástanulás. Ez a folyamat javítja a mozgások elméleti háttérének megértését, memorizálást, segíti a logikus gondolkodást és a gyors döntési képességet.

(Relax - Mölltal gleccser)

Budai-Kovács Adrienn

Téli Mátra

Az idei évben különösen vártuk a **Téli Mátra** túrát. Egyrészt azért, mert a Covid miatt az elmúlt két évben nem volt alkalmunk részt venni a túrán, másrészt pedig azért, mert az utóbbi időben száraz telek köszöntöttek ránk Zalában, és vágytunk a havas táj látványára. Nagy izgalommal nézegettük napokon keresztül, hány centiméter hó van fent Kékestetőn.

Mivel kisfiunk időközben felcseperedett, megerősödött, most már az M-es távra neveztünk. A szokásos helyen foglaltunk szállást, jóleső érzés volt, hogy ismerős várt a meleg szálláson, privát parkolónk biztos helyet adott az autónknak is. Tudtuk, hogy másnap ezrek érkeznek erre a szép kis helyre, Mátrafüredre.

Az utazást kipihelve, reggel nagy izgalommal indultunk el a nevezési pontra, a Mátra Szakképző Iskola épületébe. Mindig elcsodálkozom, mennyiféle ember és túrázó létezik. Fiatal, idős, profinak tűnő, jól felszerelt és egyszerű utcai ruhás... A regisztráció gyorsan ment, nem hiába, már sok év tapasztalata van a szervezők háta mögött. Indulás után jó tempóban haladtunk, megállapítottuk, hogy ismét a sár az úr, és csak reménykedni tudtunk, hogy később azért havas is lesz a túrabakancs, nemcsak sáros.

Az első ellenőrzőpont Lajosházán volt, jól esett az alma, amit kaptunk, hiszen gyorsan kimelegedtünk, megszomjaztunk. Csodálkozva láttuk, hogy mennyire meg van áradva a Gyöngyös-patak, csak úgy hömpölygött a víz. Pont emiatt az ajánlott útvonalat választottuk a továbbhaladásnál. A szervezők az áradás miatt alternatív utat javasoltak, ami ugyan erősen kaptatott fel a hegyre, de megérte. Csodás havas lett a táj útközben. A hosszú emelkedők után elértük a Vörösmarty turistaházat, ahol ismét fejedelmi „lakoma” fogadott, gyümölcs, keksz, tea. Minden túrázó vágya. Mivel úgy ítélt meg, hogy kicsit késésben vagyunk a kerülő út miatt, nem sokat időztünk. Továbbmenve a hó egyre nagyobb és mélyebb lett, keskeny, csúszós ösvényen haladtunk tovább. A

Pisztrángos - tavat elérve már igazi téli turisták voltunk. Havasan, vizesen érkezünk meg (köszönhetően annak, hogy párszor elestem, és a bokám elsüllyedt a hó alatt összegyűlt vizes sárban). Ismét egy szuper frissítőpont várt. Testileg, lelkileg feltöltődve vágtunk neki a túra legnehezebb szakaszának, meredek és hosszú emelkedők vártak, fel egészen Kékestetőig.

És ott várt minket a legnagyobb csoda, amit sosem felejték el! A fákon olyan csodálatosan maradt meg a hó, ahogy a szél ráfújta kis fehér

tüskék meredeztek az ágakon. Többször is megálltunk megcsodálni a természet és a tél szépségét. Ezért jöttünk. Vidáman értük el a hegycsúcot, főleg azért is, mert tudtuk, hogy innen már csak lefelé visz az út. Sok kiránduló, kisgyerekes család volt a hegyen, mindenki szánkózott. (Másnap mi sem maradtunk ki a jóból, végigcsúsztunk a közel egy km-es sípályán kis műanyag hócsúszkáinkkal, egészen Mátraházáig. Hihetetlen élmény volt!)

Kékestetőről lefelé kellemesen, és gyorsan tudtunk haladni, hamar elértük Mátraházát, majd a Gyökeres - forrást. Innen már csak 4 km volt a célig. Sajnos, a havas utat újra a sár váltotta fel, óvatosan lépkedtünk, nehogy megcsúszunk. Nagyon szép idővel, 6 óra 15 perccel értünk be a célba. Kicsit sajnáltuk, hogy a túra véget ért,

de jó lesz várnunk a következőt is!

Orbán Viktorné

KULTÚRA

Karácsony Dávid – A Purgatóriumon túl

1983. szeptember 21-én születtem. Ezt fontos megemlítenem, mert ettől a naptól kezdődött az, aki ma vagyok. Karácsony Dávid, az Élet csodálója, a Gyermek, a Testvér, a Költő, a Szerelem, a nép orvosa, a frontember és 2020-tól Apa. Mindent körülölel a zene, hiszen zene nélkül lehet élni, csak nem érdemes. A madarak csiripelése is zene.

12 évesen két barátom gitárt kért karácsonyra, megtetszett az ötlet, de nem akartam őket utánozni, ezért én nem is kértem, de szerencsére kaptam. Tehát majdnem lemaradtam a saját utamról, amiről később kiderült, hogy nekik meg pont nem az volt. Bár az úton együtt indultunk, a garázson túl nem jutottunk, mint Tarajos koponyák. Akkor még a dob bográcsból (lásd cin) és diszperzites vödörkből (mint tamok) állt. Egy régi rossz magnó zúgása volt a torzító, emellé játszottunk akusztikus gitáron. Mindhárman Kalotás úrhoz jártunk gitározni tanulni. Mi rockra kértük, ő klasszikust tanított, hamar elváltak útjaink. Lázadóvá, s így rockerré, punkká a bronzvörös hajam tett. Sokat csúfoltak miatta, ezért inkább megnövesztettem, minthogy a remete létet válasszam.

16 évesen írtam meg az első dalszövegemet **Néha utálok önmagam** címmel. *Tejfehér mámorban a feketét kutatod, halálfekete állapotban a fehéret akarod.* A magyartanáromnak nem tetszett. 20 évvel később már ő kért véleményt tőlem a saját versére.

Ennek ellenére a magyar órákat szerettem, s így találkoztam Dante **Isteni színjáték** című művével. Nagyon megtetszett a Purgatórium jelenség, s biztosan tudtam, hogy ezzel a névvel egy zenekart kell létrehoznom. Ez történt 2000. 03. 15-én. Pont egy évre rá hallottam egy erdélyi ünnepség főpróbáján, hogy valaki a függöny mögött egy Korn dallamot játszik klarinéton. Sokáig Kornnak hívtuk, ma már Ray, de az anyukájának még mindig Fodor Bálint. Azóta együtt zenélünk, alkotunk, teremtünk. *Ti vagytok így ketten együtt a művészet* – állapította meg rólunk egy idegen, akiről kiderült, hogy korábban egy szakdolgozatban próbálta definiálni a művészet fogalmát, sikertelenül. Tehát a punk zenével kezdtünk. Abba minden belefér. Direkte nem hatott ránk senki. A kedvenceinktől direkt nem játszottunk semmit, hogy továbbra is a kedvenceink maradhassanak. Eredetiségre vágytam. Azóta is.

Purga – Sanzon punk

2006-tól Heni lett az énekesünk, és sanzon-punknak neveztük a stílusunk. Bár én elleneztem, de Purga lett a Purgatóriumból. Írtam a szövegeket, a zenei szerkezeteket, s együtt dalokká alakítottuk őket. Verseket zenésítettünk meg, s elkészítettük **Hallgass!** címmel a legjobb lemezünket.

Megnyertünk három tehetségkutatót és két utcazene fesztivált, voltunk ismert zenekarral turnén is, de A Fal mögé nem jutottunk. Pedig mindig arra vágytam, hogy híres zenekar legyünk, ez volt az életem, annyira, hogy én kicsiben meg is éltem a „rockandroll” sztárságom. Lehet, hogy kicsit emiatt is, de 2021 nyarán Heni váratlanul

kilépett a zenekarból, de egyáltalán nem lepett meg. Volt köztünk egy művészi kapcsolat, ami nagyon jól működött, de részéről elfogyott a lendület, és az időből is kifutottunk. Sokkal több marketing, social media, kapcsolati tőke kell ahhoz, hogy egy zenekar működjön, de ez nem az én világom. Ez üzlet, én meg zenélni szeretnék, tehát elhatároztam, hogy tudatosan fejlesztem magam „magamnak”.

Rombus – Világzene gipsy lendülettel

2020 októberében szociális munkásként a gyöngyösi Málta ház tagja lettem, ami a Durandában, egy cigány szegregátumban található. Ott találkoztam Sanyikával (Horváth Sándor), és hamar egy húron pendültünk. Ő hozta a vidám cigány ritmusokat, én meg játszottam rá Mozart, Bach és Rossini dallamokat. Különböző kultúrák, világok zenei irányzatait illesztettük egybe a klasszikustól a modern zenéig gipsy lendülettel.

A **Kapcsolódások** napja alkalmából 2022 tavaszán felkértek minket egy szabadtéri koncertre, hiszen a rendezvény üzenetét mi sem tükrözi jobban, hogy egy cigány srác és egy szociális munkás együtt zenélnek. Utólag belegendoltam, hogy a koncerten a társadalmi szerepvállalásom nagyobb súlyú volt, mint maga a koncertünk. Imádom a mikrofont, egyfajta hatalom, amit lehet jó célokra is használni.

Bekiáltottam a közönségnek, hogy nem tudom feltűnt-e, de van közöttünk egy cigány és nem a dobosunk az. És milyen jól megvagyunk így együtt. A cigányok és a magyarok együtt táncoltak, óriási hangulat volt.

A koncert előtt felhívtam Robit - ex-dobos a Purgából, 2012 - és Rayt (klarinét), hogy kezdődik a **Rombus**. Latin szó, benne van, hogy rom, ami cigány férfit jelent, és Jézus feltámadási ruháján is rajta volt eme jel, szimbolizálva az újrakezdést. 2022 volt a hipotézisem beigazolásának éve, hogy jó, új és eredeti, amit csinálunk és nem csak nekünk fog tetszeni. Festői és összefirkált környezetekben játszottunk.

A **Rombus** egyaránt jó vasárnap délutáni teraszos beszélgetésekhez, mint szombatesti táncos örülethez. Ami a legfontosabb, hogy küldetésünk van az emberiségnek a zene szárnyaival ívelve. 2023 aytaján bekopogott hozzánk Káresz (basszusgitáros a Purgában), és ott maradt. Így lett igazán teljes a csapat és a hangzásvilága, csak megvártam, míg ő jön. Most stúdiófelvételeket készítünk, és a világhálóra helyezük, hogy aki tudni szeretne rólunk, az tudjon.

Old Trappers – Rock and Roll zenekar

2022 novemberében felhívtam Teddy az egykori rockabilly dobos, hogy egy éve alapított egy rock and roll zenekart, de megváltak az énekesgitárostól, és azt szeretné, hogy én legyek a frontember. Mondtam, hogy én sem énekes, sem olyan gitáros nem vagyok, amilyen szeretnék lenni, de frontember az vagyok. Nagyon megörültem a hírnek, hiszen azért az hiányzott, hogy megörüljek a színpadon, üvölthessem a saját dalaimat és az általam megzenésített verseket.

S ami még fontos számomra, hogy a koncerteket Teddy szervezi, így szerencsére én foglalkozhatok csak a zenével.

2023. 01. 21-én volt az első koncertünk egy motoros találkozón, ami a megmérettetés volt, hogyan fogadják az emberek ezt az energikus, vad, punkos formációt. A katarzis az volt, amikor felhívtam Rayt szaxofonozni az utolsó két dalra. Onnantól Rayt be is vették a bandába, ez is volt ezzel a tervem.

A Purgából így lett kettő: Rombus és Old Trappers és ez így **EGY** bennem. Nemcsak zeneileg, szociológiai szempontból is érdekes mindkét banda és tábora, de erről majd legközelebb.

S ha már itt a tavasz, elkezdtem énektanárhoz járni, ami már egy régi vágyam volt.

Absque pugna non est victoria! Küzdelem nélkül nincs győzelem!

Karácsony Dávid

Ezeken a linkeken megtaláltok!

Purga - Hajó

<https://www.youtube.com/watch?v=cbBWlaH2qtw>

Rombus - Für Mozart

https://www.youtube.com/watch?v=NuduZL3Q0LA&list=RDNuduZL3Q0LA&start_radio=1

Zene...költészet...egy helyen...

2022 novembere óta használom a Star F'lover (Strflvr) nevet, mely tökéletesen tükrözi az irányt, melyet célba vennék. Hangsúlyozza a popularitást, az egyszerűséget, mely mégis utat nyit föld és ég között, határtalanságot, életem virágzó szakaszát és a szeretetet, mindennek az alapját, illetve benne van a szövegeimre jellemző többértelműség.

2022. november 3-án jelent meg a digitális zeneáruházakban (Spotify, Apple Music, Amazon...) az **Extázis** című dal, melyben szövegíróként és előadóként vettem részt.

Ezzel egy időben elindítottam a közösségi fórumokon a Star F'lover (Strflvr) oldalakat, ahol bárki követhet (TikTok, YouTube, Instagram, Facebook). Figyelemmel kísérhető épp mi jár a fejemben, merre járok, mit csinálok. Táncos felvételeket is megosztok néha,

verseimből szoktam idézni, s természetesen fotókat teszek közzé. Idén szeretnék néhány antológiában szerepelni verseimmel, legalább még egy új saját dalt megjelentetni, és itt a Galyai Fórum oldalán is szívesen jelenek meg.

https://wmmd.lnk.to/StarFlover_Extazis

<https://www.youtube.com/@strflvr>

Zilai Izabella

Illusztráció: Zilai Gabriella tüzzománc képe

Ízisz szárnyai

Ízisz kölcsönadta szárnyait

Ékkövel díszítette

Magamra fűzve repülhetek

Múltból a jövő légterébe

Felvettem kreatív ruháját

A kiegészítőket személyemre öltöttem

Bőség kancsójából ihattam

Istennő lelke fonta körbe testemet

Aranyporban forgolódom

Kecses alakom nyújtóztatom

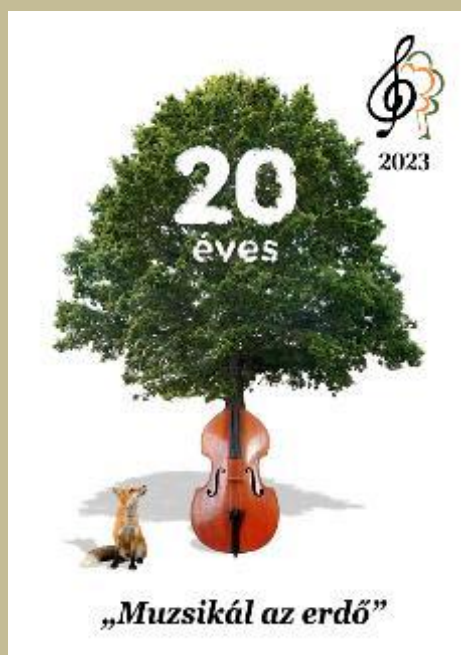
Teleszórom vele mindenem

Ragyogását kiterjesztve

Világok között repülhetek

Star F'lover (Strflvr)

20 éves a „Muzsikál az erdő”

A „**Muzsikál az erdő**” rendezvénysorozat 2023-ban a **20. évfordulóját ünnepli**. Fő célja nem változott: az erdő és a zene, a művészet erejével a környezettudatos, fenntartható életvitel irányába mozdítani a rendezvény résztvevőit.

Idén **4 térségben** jelentkezik a „**Muzsikál az erdő**”. Az év első eseménye új helyszínként „**Muzsikál az erdő**” a **Szatmár-Nyírségi homokháton** április 21-23-án a Baktalórántháza melletti erdőben és Partiumban, Nagykárolyban, valamint Mezőfényen várja az érdeklődőket.

A „**Muzsikál az erdő**” a **Hírös Városban** május 20-21-én szerveződik Kecskeméten, a Vackorvár Erdei Iskola területén a Nyíri erdőben, valamint Lakitelek – Töserdőn.

Az év legnagyobb eseménye a „**Muzsikál az erdő**” – **Mátrai Művészeti Napok** 9 napos programfolyama július 1-e és 9-e között kerül megrendezésre. Ősszel pedig „**Muzsikál az erdő**” a **Körösök völgyében**, szeptember 30-án és október 1-én Gyula térségében, Gyula – Városerdőn, valamint Nagyvárad közelében Püspökfürdőn szerveződik.

Hűek maradunk hagyományos szervezési elveinkhez: különleges erdei helyszínekre hívjuk a rendezvényre érkezőket, ahol a család valamennyi tagja talál számára vonzó és tartalmas feltöltődési lehetőséget. Várjuk a régi ismerőseinket és az újonnan bekapcsolódó érdeklődőket ingyenes programjainkra. A **Príma, Nógrádikum és Nívó Díjjal**, „**Minősített Fesztivál**” címmel rendelkező rendezvény valamennyi napján lélekben felkészülünk a szakvezetéses erdei séta során a klasszikus zenei és a népzenei erdei koncertekre, ahol országos, sőt világhírű előadóművészek és a helybéli művészeti élet kiválóságai nyújtanak egyszeri, megismételhetetlen erdei koncertélményt. Nem marad el az erdei sport, a színvonalas zenei és kézműves gyermekprogram, a helyi termelők bemutatkozása.

Megismerkedhetünk a fenntartható gazdálkodás példáival, valamint tudományos ismeretterjesztő előadásokon bővíthetjük tudásunkat az erdő és a természetvédelem témakörében. A természethez kötődő „**Muzsikál az erdő**”-s pályázatok – fotó, irodalom és gyermekrajz - a rendezvény oszlopos tagjaivá váltak. Az idei évfordulóhoz kapcsolódóan zeneszerzői pályázatra is hívjuk a klasszikus zene alkotóit. Minden nap zárásaként alkalma nyílik a résztvevőknek kötetlen beszélgetésre, a vendéglátó település megismerésére, hiszen a „**Muzsikál az erdő**” minden nap más-más településen jelentkezik, ezzel is népszerűsíteni kívánja a vidék, az erdő értékeit.

A „**Muzsikál az erdő**” – **Mátrai Művészeti Napok** tervezett helyszínei pl. Gyöngyös – Sástó, Gyöngyöspata, Szurdokpüspök, Pásztó – Mátrakeresztes, Salgótarján – Eresztvény, Tar – Fenyvespuszta.

Várunk minden erdőjáró, művészetkedvelő látogatót a 2023-as év „Muzsikál az erdő” rendezvényeire. Ünnepeljük együtt a jubileumot! Részletes információt megtalálják honlapunkon, a www.muzsikalazerdo.hu-n.

Hiszen, ha „Muzsikál az erdő”, akkor „jókedv, erdei értékek, művészetek, barátság, testi-lelki feltöltődés”!

www.muzsikalazerdo.hu

Szabó Lajos – Matúz Viktória

Adószám: 18642036-1-12 1 %

Kőrösi Csoma Sándor emlékére

Az orientalista tudós halálának 150. évfordulójára épült a Tar községben található

Békesztúpa és Emlékpark, melyet 1992. július 22-én szentelt fel Őszentsége, a XIV. Dalai Láma. Az ünnepségen részt vettek – többek között - Kőrösi Csoma Sándor leszármazottai is.

A sztúpában az imakerék folytonos körbe járása az igéket (mantrákat) mozgásba hozza, és életre kelti, így áldásuk

szünet nélkül terjed minden irányba, átjárja az egész világot. A csengő hangja arra emlékeztet, hogy ez az áldásos tevékenység soha nem szűnik meg.

Imamalom

Tara temploma

Tara - forrás

Kőrösi Csoma Sándor születésének két dátuma is van: 1782 vagy 1784. Székely kismemesi családban született, és az elemi iskola után a Nagyenyedi Bethlen Kollégiumban tanult. 1816-tól már a Göttingeni Egyetemen - a kor leghíresebb egyetemén - keletkutatót tanult. Ekkor már tizenhárom nyelven olvasott és írt.

Göttingeni tanulmányai után visszatért ugyan Erdélybe, de tudta, hogy elhagyja hazáját (1820). A magyarság eredetének kutatása indította útnak gyalogosan, egy tarisznyával és némi spórolt pénzzel a zsebében.

1822-ben ért Nyugat – Tibetbe. Az első kolostor Zanglaban, a második Phuktalban, a harmadik pedig Kanahban volt, ahol Tibet történetével, földrajzával és irodalmával foglalkozott, végzett tanulmányokat meglehetősen rideg körülmények között, fűtetlen cellában, ugyanis Tibetben nem volt kémény, a helyiség közepén raktak tüzet és a füst szabadon terjengett a szobában. A szerzetesek megszokták ezt, de ő inkább a hideget választotta.

1831 áprilisában érkezett Indiába, Kalkuttába, ahol a Bengáli Ázsiai Társaság székházában hozzálátott összegyűjtött anyagainak rendezéséhez. A Tibeti – Angol szótár megszerkesztése, addig ismeretlen anyagok publikálása a tibeti buddhizmusról. Sok téveszme elavulttá vált.

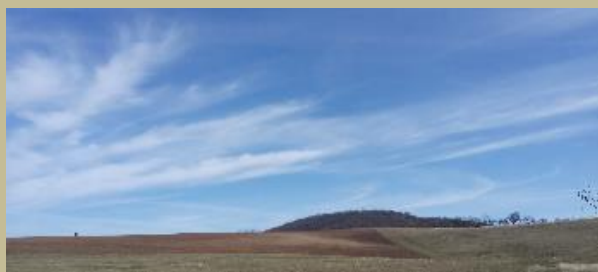
Mára a szkíta – hun – magyar rokonságot az európai népek ősi hagyománya és történettudása a kezdetek óta hirdeti. A világ nyilvánosságának tudomása van arról, hogy Belső – Ázsiában több helyen is laknak testvéreink.

A Mongol – Altájban, a Torgaj – kapunál Kazahsztánban, Kara – Talban Nyugat – Szibériában és a Kacska – Darja mentén Üzbegisztánban, akik valamennyien magyarnak vallják magukat. Kőrösi Csoma Sándort korai halála megakadályozta abban, hogy újból visszatérjen Tibetbe, és tovább kutasson őseink után, de így is maradandó értéket hagyott a világra.

A kiállító teremben sok érdekességet olvashatunk a Szkíták – Hunok – Buddhák ősi útjáról.

A rejtet arcok, szakrális jelképek több évezredes hagyományát bölcs tanítók tartották fenn, ami nem ismeretlen az európai kultúrákban, így a magyar hagyományokban sem.

A rejtett arc megfigyelhető a keresztszemes és a matyó hímzésben, de felismerhető a ködmön hátoldalán is. Az

Emlékparkban az indiai teaház különleges ételei, teák, füstölők illata idézi a mesés kelet hangulatát, de a környék szépsége is barangolásra csábít.

(Fotó: Rostás Gabi)

R. Gabi

TERMÉSZET

Mátraszentistváni emlékek

Hej, amikor tizenévesen a barátokkal elmentünk hóvirágozni...! Azt mondták a barátaim, hogy ők tudják, hogy hol lehet szedni, ami akkor még nem volt tiltott.

Jó sokáig és messzire kellett menni a falutól a kék jelzésen Ágasvár felé, és még a Szamárkő előtt meg is találtuk a hóvirágmezőt. Én még ilyet nem láttam: jókora területen más nem is volt, csak egy hófehér virágmező. Fehérlett minden az avaron. Azóta sem volt ilyen élményem.

Itt fenn, 7-800 méter magasan minden később nyílik és érik, mint a Mátra aljában. Lent, Gyöngyös környékén már régen piroslott a cseresznye, Istvánban pedig jóformán elvirágozott, és ez minden más növényfélére igaz volt. A kökény, galagonya, de a kiskertekben az aranyeső is jóval később virágozott, ezzel is meghosszabbítva a tavaszt.

Úgy 4-5 fokkal ugyanis mindig hűvösebb volt esténként. Ha kisétáltunk könnyen fázóssá vált a karunk, persze ki foglalkozott ezzel fiatalon, tizenévesen.

Mentünk, körülnéztünk, milyen vendégek érkeztek a településre. A házi vendéglátás, szobakiadás gyakori tevékenysége volt az ottaniaknak, hiszen a gyönyörű táj, a jó levegő, a túrázás lehetősége vonzotta a vendégeket. Akkoriban még kevés, a mai értelemben vett panzió vagy szálloda volt, ezért házaknál vettek ki egy-egy szobát a vendégek, akik főként Pestről érkeztek „farmotoros” autóbusszal.

Mi is foglalkoztunk vendéglátással, nyáron is, de télen is meg-megszállt nálunk egy-egy család. Még az is előfordult, hogy barátságok alakultak ki a vendéglátó család és a vendég között, akár a gyerekek miatt is, akik könnyen összebarátkoztak.

Én magam például először voltam Pesterzsébeten – egyáltalán Pesten –, mert a család magával vitt a tőlem pár évvel fiatalabb kislányuk játszópajtásaként.

Akkor ismertem meg a Dagály strandot, de láttam az augusztus 20-i tűzijátékot is, igaz, csak messziről.

Kedvelt helyünk volt a Vöröskő – kilátó, ahová gyakran kijártunk. A jó kis emelkedővel akkor még könnyen megbirkóztunk. A látvány az északi részekre máig felejthetetlen. Még jobb volt azonban a panoráma a Rubanya tetejéről, mert az magasabb volt, viszont jóval meredekebb, így ritkábban ugrottunk neki. Tiszta időben bizony a Magas Tátrát is láttuk.

Az esti csend, a jó levegő, felejthetetlen. Csend, hiszen az utolsó busz elmenetele után – este 7 óra körül - már alig volt mozgás, autó is kevés volt még akkoriban.

Viszont, ahol volt „élet” az a nagyhírű Vidróczki csárda volt, ami akkoriban még működött. Onnan származott az első élményem a Hubertus likőrrel kapcsolatban, amit meg kellett kóstolni...

Én magam is farmotoros busszal jártam iskolába Imrébe, majd később Gyöngyösre, amit eleinte nehezen viseltem a sok kanyar miatt, de később már élveztem, szerettem utazni (ma is!).

Templomba vásárnaponként a három falu templomába lehetett elmenni, az ottaniak ezt a távot, a 1,5 - 2 km-es utat leginkább gyalogosan tették meg a kiépített, aszfaltozott gyalogúton, ill. ösvényen. Istvánban csak egy harangláb volt (van) a csárda mellett. Volt orvosi rendelés heti egy alkalommal, működött a bolt is. Az ottani lakosok fő munkahelye a szentimrei bánya volt, az asszonyoknak pedig maradt a háztartás, illetve a vendéglátás, szállodai munka Galyatetőn.

Édesanyámnak megőrültek az ottaniak, mert tudott varrni, és hozták a varrnivalót.

Visszajárok időről időre megnézni a régi házunkat, megnézni, hogy megvan-e még a nyári orgona a ház előtt. Láttam, hogyan újult meg a ház, idővel új kerítést, új bejáratot kapott. Valószínűleg nyaraló lett belőle.

Az évtizedek alatt, miután elkerültem onnan, sok új ház épült, új utcákat nyitottak, különösen miután a sí központ is átadásra került. Ez az a hely ugyanis a Mátrában, ahol a síelés az északi, tehát napsütéstől viszonylag védett oldalon van és viszonylag magasan. A hóágyúkhhoz szükséges vizet is megoldották, hiszen a lenti természetes patak vizét tudják használni.

Télen, vagy nyáron? Mindegy, mikor? Minden évszakban érdemes a Felső – Mátrába ellátogatni, ahol a természet mindig mást láttat meg magából, ezért megunhatatlan.

Lovász Béláné
könyvtáros

Fát ültettem Grúziában

(Életképek egy poszt-szovjet világból)

2002 októberében abban a szerencsében részesültem, hogy Georgiában (oroszosan Grúziában) dolgozhattam. Gyönyörű ország, kedves emberek, jó klíma, jó ételek, kiváló borok és sör. Ez utóbbit a minőségéhez illően az ország legmagasabb hegycsúcsáról nevezték el. A sörminőség tehát 5000 m feletti. Azt nem kell mondanom, hogy ez az ország, mint a hajdani nagy és erős Szovjetunió egyik utódállama még a mai napig sem tudta teljesen levetni szocialista köntösét, időnként fel-felbukkannak a múlt árnyai, felidézve a hajdan nálunk is gyakorlatnak számító „ruszki kultúra” emlékét.

Ennek a letűnt világnak egy szegletébe kukkantunk most be. Mint nemzetközi tanácsadó, vidéki erdészeti igazgatóságokat és létesítményeket is meglátogattam. Így került sorra egy igencsak zavaros, mondhatni viharos utazásra a Tbiliszitől délre eső, arany- és rézbányászataról is nevezetes Bolnisi városába. A látogatás célja az ottani erdőgazdaság tanulmányozása volt, valamint találkozás és szakmai eszmecsere annak igazgatójával.

Nosza, lássunk neki. Stuki becenevű sofőrünkkel (egy hatalmas pisztoly volt állandóan betűzve az övébe) és Gogával, a fiatal tolmáccsal nekivágtunk aznapi utunknak, amiről akkor még nem sejtettük, hogy mennyire kalandos lesz. Békésen haladtunk a dombok között, szántóföldektől, lelegelt kopár hegyoldalaktól, bozótos szélű erdőktől és daloló madaraktól kísérve célunk felé. Megérkeztünk. Bolnisi városa már ránézésre is gazdagabbnak, rendezettebbnek tűnt más hasonló településeknél, köszönhetően talán a nemesfém bányászat jövedelmezőségének. Árnyat adó fák az utak mentén, rendben tartott épületek, egy kis „szocreál”, jól öltözött emberek. A látványt színesítette az autók között baktató kis szamaras kordé is.

Az erdőgazdaság központja egy viszonylag modern épületben volt, a „szocreálon” túli építészet gyümölcse. Arról már előre tájékoztattak, hogy az igazgató a megyei fő korifeus testvére. Az ilyen jó tudni, mert akkor ma helyi hatalmassággal lesz dolgunk. A kis küldöttségünket fogadó alkalmazott elvezetett minket az erdőgazdaság kertjének a végébe, ahol a fák mögött egy kis faház állt, a dácsa. Hogy mi a dácsa? A megnevezés kis házat, nyaralót jelent. Minden rendes szovjet dolgozó törekedett arra, hogy legyen egy ilyen kis házikója valahol vidéken. Az igazgatók meg arra, hogy legyen egy meleg kis fészük igazgatóságuk udvarán, ahol kapcsolatuk tojásait költögethetik.

Itt fogadhatják a nagyra becsült vendégeket, kínálhatják étellel és itallal a távolból érkezetteket, és dorbézolhatnak a szorgalmasan dolgozó tömegek kandi szeme elől rejtve. Itt történnek a susmus üzletek, köttetnek a nem nyilvános megállapodások, és itt fonódnak szorosra a gazdával hasonszőrű látogatók érdek-szájai. Beléptünk. Számomra a látvány és az illatok már Nyíregyházáról ismerősek voltak, mivel az ottani erdőgazdaság Szovjetunióban végzett igazgatója hasonló kis meleg fészket alakított ki. A második pillantásom a dácsa falán lógó ezüst színű (talán alumínium) Sztálin domborművet célozta, ami már többet is elárult arról, hogy ki is itt a gazda.

A harmadik, és megütköző pillantásom a majdnem tök részeg fiatal igazgatóra esett, aki kissé támolyogva fogadott minket. A szokásos udvarias köszöntések, közhelyek stb. után az alkoholtól élénkebben forgó szemű, mint nyelvű igazgatónk közölte velünk, hogy egyenesen kimegyünk az erdei dácsába (természetesen neki ilyen is volt), mert ott vannak a szintén ma érkezett pénzügyminisztériumi kollégák, és már várnak minket. Erről a programpontról nem volt szó, de egye fene, menjünk! Szakmai kérdéseket majd ott teszünk fel.

Elindultunk. Sofőr nem volt, kissé tántorgó „dirink” beült a hófehér igazgatói Niva kormánya mögé, én húzódozva az anyósülésre és a vigyorgó két kollégám hátra a nagyobb biztonságba. Nem voltam boldog, de nem volt mese. Nekilódultunk a szó szoros értelmében. Barátunk látszólag jó volt az ittas vezetésben, tűrhetően haladtunk első „szakmai” célpontunk, a helyi futball stadion felé, mert a stadiont meg kellett mutatni a világbanki szakértőnek, hisz vendéglátónk volt a klub elnöke. Megnéztük, szép zöld gyeplátó, nem túl nagy lelátó.

Ami megmaradt bennem, az a szektorok fáradt színe volt, de amúgy minden rendben volt. Megdicsértük a létesítményt és igazgatónk önelégült mosollyal támolygott vissza autója kormányának fedezékébe. Irány az erdei dácsa.

A várost elhagyva szerencsére olyan szántóföldi úton mentünk, ami elég széles volt ahhoz, hogy „kormányművésznünk” életben tudjon tartani minket. Az „egyenesen kimegyünk” kifejezés ebben az esetben erősen túlzó volt. A kocszi ide-oda szédelgett, miközben a vezetéssel csak felületesen foglalkozó barátunk egy kazettát próbált betuszkolni a magnetofonjába. Izgi volt, mit ne mondjak. Végül is szerencsésen megérkeztünk az erdőszéli, patakparti hangulatos helyszínre.

Bágyadt meleg nap volt. A szokásos faház árnyat adó fák között állt, közel egy patakhoz, mellette egy nyitott szín terített asztallal. Faszénre csöppent égett zsír illata terjengett, gazdagabbá téve az ózondús vidéki levegőt. Elég sokan várták az érkezésünket, köztük a két minisztériumi úr is.

A hangulatból arra lehetett következtetni, hogy a jelenlevők már fogyasztottak ezt-azt. Vendéglátónk rögvést átvette az irányítást, a vidám hangok elhalkultak. A „szakmai” program a hagyományoknak megfelelően zajlott. Szorgos asszonykezek hordták az ételeket, elsőnek a mindent megelőző hacsapurit, amit kis agyagtálakban rotyogó finomságok, sülték, gránátalmával díszített saláták, paprika, uborka követtek. Kellemes és csábító illatok terjengtek az asztal körül és persze bor minden mennyiségben.

Ez természetes, hisz mondják, hogy Grúzia a bor szülőhazája. A hacsapurit mint nemzetieledelt külön meg kell említeni. Sok változatban készül, de a lényeg a lepény-alak és a túró. Előételként is kínálják. Bármikor és bárhol felbukkanhat: boltban, vendéglőben, mozgóárus tálcáján vagy királyok díszvacsoráján.

Szakmai kérdésekről természetesen egy szó sem esett, viszont ahogy telt az idő és fogyott a bor, jöttek az ilyenkor szokásos tóosztok. A szónokok dicséretes és jókívánságok sorát mondják el, kezükben egy nagyméretű, borral telt ivóalkalmatossággal. A többiek értékelve a hallottakat komoly arccal helyeselve bólogatnak. Minden tóoszt lezárása a boros ibrik kiürítése, amit erős figyelem kísér, nehogy egy csepp is melléfolyjon, no meg szónokunk nehogy elbliccelhessen egyetlen kortyot is. Esetünkben a kupa egy jókora bambusztörzs darabja volt rábiggyesztett füllel és kb. háromnegyed liter űrtartalommal. Te jó Isten! Ezt nem úszom meg! Rám is sor kerül előbb vagy utóbb! Sejtésem bekövetkezett, mit volt mit tenni, komoly arccal felálltam, mintha mindig ezt csináltam volna. Mondtam én minden szépet és jót, még a meg sem született grúz és magyar gyerekek barátságát is felemlgettem. Közben a kezemben tartott bitang nagy ivóedényből békésen áradt az áldozatnak szánt bor illata. Bólogatás és mind kihívóbb tekintetek szegeződtek rám és a nyomorult bambuszkorsóra. Elhangzott az utolsó jókívánságom is, és nekigyürkőztem a nem éppen csábító bormennyiség legyőzéséhez. Úgy éreztem, hogy hazámat képviseltem ebben a tusában, egy magyar nem maradhat alul! Bort iszik a magyar! Nekiláttam. Magam sem hittem volna, de a tengernyi ital lement a torkomon. Kissé megszedülve a sikertől, elismerő pillantások kíséretében zuttyantam vissza a székemre, várva a folytatást. És akkor jött a tóosztok tóosztja! Direktorunk felmászott az asztal tetejére kezében a bambuszvederrel. Rápillantva nem lehetett nem észrevenni, hogy a nadrágján egy éktelen nagy nedvességfolt díszel. Szóval, dülöngélt az asztalon és a mondókáját azzal zárta, hogy igyunk Sztálin emlékére. Mindenki felállt rajtam kívül.

Kérdés a vizes gatya irányából: Ferenc Úr, te miért nem állsz fel? Mondom: mert akire isztok az nekünk sok gondot és kárt okozott, hazámat romokba döntötte, ezért. Na jó, jött a válasz. Ferenc úr, akkor ne állj fel!. Mindegy, hogy Sztálinunk milyen ember volt, de grúz volt, és rátöltötte a bambuszkorsó tartalmát a többire, amit már korábban elfogyasztott. Nézve a jelenetet arra gondoltam, lehet, hogy Acélos Szoszónak a központi dácsa falán lógó alumínium domborműve megatottságában most elkezdett könnyezni. Miközben a hagyományoknak megfelelően folyt a program, összejöttem az egyik minisztériumi úrral. Hatalmas és terjedelmes, nagyon barátságos fickó volt, Zurab névre hallgatott. Mint kiderült korábban a szovjet válogatottban kosárlabdázott. Mondom neki, hogy nálunk igen nagy tisztelet övezett egy szovjet kosárlabdázót, név szerint Kruminst. Nem hittem volna, hogy ezzel a mondatommal ilyen heves reakciót váltok ki belőle. Újdonsült természetes barátom rögtön elbőgte magát és elmondta, hogy a nevezett a legjobb barátja volt. Sajnos már meghalt. Kicsi a világ. Ezek után természetesen, hogy Zurab barátommal együtt hajtottuk végre a következő programpontot: egy fát kellett elültetnünk a nagy találkozó emlékére a folyócska partján. Ott várt ránk a fácska, a gödör és két lapát. A fáradtan kornyadozó szerencsétlen ciprust, ahogy láttam, már néhányszor elültették, és feltehetően ugyanabba a gödörbe és ugyanolyan céllal.

Ahogy fogtuk, beletörődve szivárogtatta felénk fajára jellemző kellemes mediterrán illatát. Mindenesetre megtisztelő volt ez a felkérés, nyilván a helyi protokoll része. Némi lapátolás és fotózkodás után ciprusunk visszakerült a földben, mi pedig ép eszünket megőrizendő igyekeztük elkerülni a további alkoholfogyasztást. Amikor felemlgettük a szakmai programot, ittás „dirink” lemondóan beleegyezett abba, hogy meglátogassunk egy közeli erdőt. Természetesen nélküle, mert neki missziója volt az ottmaradottakkal.

A kérdés az volt, hogy miként jutunk ki az erdőjárás helyszínére? A terepjáró képességéről amúgy híres, szép fehér Niva erre a lokális útviszonyok miatt nem volt alkalmas. Előállt tehát egy szovjet mintájú olyan teherautó, amibe vagy amire csak létrával lehet be-, felmászni. A KRAZ. Aki jártas a szovjet technikában az tudja, miről beszélek. Álló helyben is 80 litert fogyaszt. A kerekei embermagasságúak. Mi a fülke mögött a platón állva utaztunk rugózó lábakkal, az életünkért kapaszkodva. Időnként le kellett bukunk azért, hogy egy-egy belógó ág le ne fejezzen bennünket. Krazunk megbirkózva az akadályokkal szépen kivitt minket az erdőbe, nem messze az örmény határhoz. Amit megtudtunk, hogyan lehet illegális fakitermelést utólag legalizálni, miként járnak át az örmények éjjelenként fát lopni, nyilván a határőrök korrumpálásának segítségével, milyen a legendás régi szovjet motorfűrész utódja. Amikor mint erdészgyakornok először találkoztam ezzel a géppel még Druzsbanak (Barátság) hívták, látogatásom idején már Tajga névre hallgatott. Nyilván a Szovjetunió széthullása keresztelte át ezt a nagyszerű masinát. Az erdő amúgy szép volt és megokosodva „visszakrazosztunk” frissen elültetett fánkhhoz, valamint a még mindig mámoros igazgatónkhoz.

Következett tanulmányutunk legizgalmasabb szakasza. Nem hittem, hogy vendéglátónk maga kíván vezetni ilyen állapotban. Tévedtem. Barátunk eldöntötte, hogy ismét megmutatja milyen kemény legény. Beültünk a fehér igazgatói Nivába, és elindultunk. A kocsiban már vegyes illatok terjengtek. Goga és Stuki már nem vigyorgott, halottra váltan ültek a hátsó ülésen. Az út idejövételünk óta összeszűkül, időnként a mellette lévő szántóföldeket is igénybe vettük utazásunkhoz.

Programunk ad hoc része volt egy útba eső, azeri kisebbség által lakott falu meglátogatása. Ahogy célba vettük a házakat, „dirink” szemében furcsa fény villant. Határozottan berontottunk a falucska főutcájára, elütöttünk néhány ott kószáló pulykát, majd a tollfelhőből kibukkanva hirtelen megálltunk egy háznál, ami előtt egy rakás tűzifa volt. „Dirink” fitogtatni akarta a hatalmát. A halálra vált gazdát kiordította a házából, aki feleségével együtt megszeppenve és alázatosan hallgatta végig vizes nadrágú vendéglátónk alkoholos ordibálását. Majd gáz és néhány újabb pulyka halála. Hatalmas por- és tollfelhő maradt utánunk, ahogy elhagytuk a kis falut. Így voltunk szem- és fültanúi egy, a szerencsétlen mohamedán azeriek elleni kirohanásnak. Ez a mai nómenklatúra szerint a kisebbségek elleni erőszak egyik formája. Vendéglátónk viszont megmutatta, hogy milyen bátor és nagyhatalmú legény.

Végül is szerencsésen megúsztuk az utazást, hála főleg a Magasságosnak, a viszonylag sík vidéknek és a széles utaknak.

Késő délután nagy nehezen sikerült megszabadulnunk igazgatónkól. Hátrahagyva alkoholtól fűtött vendégszeretetét, elindultunk haza, de a történet itt még nem ért véget. Másnap az irodában szól a telefon. Tegnapi vendéglátónk volt a vonalban.

Azt hittem, hogy elnézést fog kérni a viselkedéséért. De nem, pont az ellenkezője történt. Még mindig kapatosan, valamiért nagyon letolt minket. Hogy miért, azt tolmácsunk nem mondta el. Nem is érdekelt, hogy mit mond, legyen az ő baja. Ami fontos, hogy a Zurabbal együtt elültetett fánk viruljon és gyarapodjon, hirdetve a megbonthatatlan grúz-magyar barátságot!

Gerely Ferenc
erdőmérnök

ERDÉSZ PORTRÉK

Természetről, az erdőről, erdőtervezésről, erdőművelésről sokat írunk, hogy minél több nem erdész számára is érthető legyen mindaz, amit az erdőjáró az erdőben lát. Ne csak a „tarvágás” szó keringjen a köztudatban, hanem legyenek pontos fogalmaink az erdőben való gazdálkodásról, arról a szellemiségről, amit az erdészek képviselnek. Ismerjük meg azokat az embereket, akik elődeiktől megtanulták az erdő tiszteletét, az alázatot!

Erdész portré sorozatunkban az emberi karaktert szeretnénk bemutatni, annak hozott és tanult örökségével, megélt mindennapjaival. A Galyai Fórum márciusi vendége Wagner Tibor, akit már bemutatunk előadásán keresztül. Ezúttal is **Életutam** c. előadássorozatának egy újabb epizódját ismertetjük meg az olvasókkal. **(A szerk.)**

Erdészek a Dél-Mátrában

Az 1950. évi nagy átszervezéssel hozták létre a Dél-Mátrai Állami Erőgazdaságot Mátrafüred központtal. Az igazgató Vitai József lett, apámat, Wágner Lajost pedig Bélapátfalváról (ott erdőgondnok volt) helyezték Mátrafüredre főmérnöknek. Így került családom Füredre.

Elmondhatom, hogy boldog gyermekkorom igazán szép időszaka volt az ott eltöltött két év (1950-52), miközben szüleim a félelem légkörében éltek, a kökemény Rákosi-kor politikája zajlott („erős kéz politikája”).

A Felszabadulás utca 28. sz. alatt laktunk (ma Üdülő-sor), házunk előtt a pad ugyanott van, ahol akkor volt.

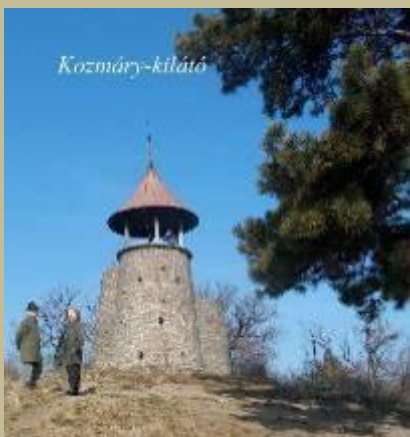

való lesiklást.

Tőlünk 5 perc járásra volt a Kozmáry-kilátó, ahol gyakorta megfordultunk, rendszeresen ez volt játékaink színtere. Ha innen lenéztünk a településre, alig láttunk házakat a fák között, szinte egy nagy park volt az egész (ez ma is így van).

Felfelé tekintve még látható volt a Kékes-szálló, ma már eltakarják a fenyők. A környék erdeit bebarangoltuk egészen a Kékesig.

A kilátóhoz vezető út számunkra szánkópálya volt, akkor még autóforgalom alig volt, és ott tanultuk meg a saját készítésű fakorcsolyával

Kozmáry-kilátó

Házunktól erdőn keresztül – a templom érintésével - jutottunk iskolánkhoz, amely a Pálosvörösmarti út első háza volt (ma Palóc Néprajzi Magángyűjtemény).

Az iskolától elláttunk a Pipis-hegyig, a hegyoldalon még kivehetőek voltak a NEM NEM SOHA! írás maradványai, amelyeket a háború előtt fenyőültetéssel hoztak létre.

Én iskolám

A „koronglövés” c. képen a háttérben látjuk, hogy a Pálosvörösmarti út és a Pipis-hegy közötti terület füves-bokros, beépítetlen terület volt, alkalmas sokféle játékra, sportra. Mára már beépült, itt létesült a szakiskola.

A Szakiskola előtti park, háttérben a Pipis-hegy

Akkoriban még működött a strand, amelyet a hidegvízű Bene-patak táplált. A medence előtt volt egy víztároló, amelyben a víz némileg felmelegedett, mielőtt a strandmedencébe engedték.

Mátrafüredi strand
60-as évek

Mátrafüred Gyöngyös részeként a maga közel 6000 kh erdejével a Dél-Mátra egyik legnagyobb erdőtulajdonosa volt 1945 előtt. A gondnokság Mátrafüreden volt, hivatalos nevén Gyöngyös Város Erdőgazdasága, Török Miklós erdőmesterrel az élén. Abban az épületben volt, amely később a Dél-Mátra központja lett.

A füredi gondnokság területén 1927-32 között hatalmas építkezések folytak, ekkor épült a mátraházai tüdőszanatórium Csonka László építési vállalkozó kivitelezésében. (A Csonka név jól ismert a család egy másik tagjáról, aki gépészmérnök volt, és találmányáról híres.)

Csonka László megvásárolt Gyöngyös várostól 30 ha területet a Kékes alatt, és a szanatóriummal egy időben saját tulajdonaként felépíti a gyönyörű magaslati gyógyszállót és a Kékesre vezető 5 km-es utat. Mátrafüredi lakásunk teraszáról akkor még látni lehetett egy kis fehér csíkot, a szálló épületét.

Ma már a harmincas évek végén köréje ültetett fenyők hatalmasra nőttek, eltakarják az épületet.

A Dél-Mátra legnagyobb erdőbirtokosa az Egri Érsekség volt a 8700 kh területű gyöngyössolymosi gondnokságával. A solymosi erdők felnyúltak egészen Mátraszentimréig, a Galyatetőig, Nyírjesig, központjuk irodával, gazdasági épületekkel, lakásokkal Gyöngyössolymoson volt. Ezeket az erdőket az Érsekség 500 éven keresztül 1945-ig birtokolta. A solymosi és farkasmályi kőbánya szintén érseki tulajdon volt.

A gondnokság két nevezetes emberét a következő fotón mutatom be, amely a harmincas évek végén készült a Szalajkaház térségében. A képet Zilahy Aladár, a Szilvásváradai Erdei Múzeum korábbi kiváló vezetője – igazi erdészegyeniség – adta át nekem sok más értékes fotóval együtt.

(Urbánfy és Bernáth a solymosi erdőben).

Urbánfy Ignác – Náci bácsi – akit személyesen ismertem, 1928-ban Munkácsról került Gyöngyössolymosra, ahol 1930-ig volt erdőgondnok. Ekkor kinevezik az Érsekség összes erdejének felügyelőjévé, és Fesőtárkányba majd Felnémetre helyezik. A háború után az egri központban, majd az Észak-Mátrában erdőművelő. A hatvanas években - már hetvenen felül - még mindig munkálkodott, többször találkoztam vele (a vasúti kocsin jobboldalt).

A solymosi gondnokságon utóda Bernáth Kálmán (a kocsin baloldalt), aki hosszú ideig, egészen 1950-ig erdőgondnok. Mesélik, hogy rendszerint lóval közlekedett, innen kapta nevét a mai Csórréti út helyén a lucosok között haladó régi földút, a „Lovagló út”.

Az sem véletlen, hogy az érseki erdők vezető embere egy nyitott vasúti kocsin látható az erdőgondnok mellett, hisz abban az időben az erdei vasút volt a fő közlekedési és szállító eszköz. Az Érsekség szinte valamennyi erdejét behálózta kisvasutakkal (csak Egerbakta volt kivétel). 1906-ban kezdték el a lóvasutak építését a Nyírjesi vonallal, majd több lépcsőben épültek az egyes szakaszok (Csukás, Monostor-völgy, Cseterna-völgy, bekötés Solymosra), és csak 1917-ben kötötték össze a rendszert Gyöngyössolymos és Gyöngyös között. Közben megépült a Gyöngyös-Mátrafüred-Csatorna-völgyi vonal is (1911-23), amelyet Benei Vasútnak, később Mátravasútnak neveztek. Az utóbbi Gyöngyös város tulajdonában volt egészen 1949-ig, amikor a két rendszert egységesen az erdőgazdaság kezébe adták Gyöngyösi Vasútüzem néven.

A vasútról az a gyermekkori apró életkép maradt meg bennem, amikor Mátrafüredre megérkezett a kisvonat, a szomszédos házból kijövő néni meleg vizet csapolt a mozdonyból (akkor még nem volt Diesel).

Urbánfy és Bernáth nevét egy-egy forrás őrzi a Monostor-patak közelében és a Komlós-völgyben.

A nagy erdőbirtokosok mellett sok kisebb-nagyobb erdővel rendelkező tulajdonos volt a Dél-Mátrában, ezek erdész-szakembert alkalmaztak, de külön gondnokságuk nem volt. Közülük egyet érdemes megemlítenünk: a Borhy-család Gyöngyöstarjánban és kisebb részben Gyöngyösorosziiban birtokolt 2100 kh erdőt, Gyöngyöstarjánban a Sósi-réten kastélyuk volt. A tarjáni kastély az államosítás után az erdészeti kezelésébe került, itt működött először gondnokság, 1950-től üzemegység, 53-tól 68-ig a Gyöngyöstarjáni Erdészeti.

1945 után a három gondokság, Gyöngyössolymos, Mátrafüred és Kőkút (a bombázás miatt már Verpeléten) kiegészülve Gyöngyöstarjával és Pásztóval (Kisbátony) az Egri Erdőigazgatóság (1946-tól MÁLLERD, 49-től Nemzeti Vállalat) keretén belül működött 1950-ig.

Ezután következett az 1950. évi nagy átszervezés, amikor a céget három részre vágták (Nyugat-Bükk, Észak-Mátra és Dél-Mátra), a Mátra-hegységet nagyjából a Mátra-gerinc mentén osztották ketté. A Mátrának ez a két oldala két külön világ: elsősorban domborzatilag, termőhely szempontjából

(Fogatos közelítés a Dél-Mátrában)

1950-ben hozzák létre a Dél-Mátrai Állami Erdőgazdaságot Mátrafüred központtal, melynek igazgatója Vitai József parádi seprűkötő lett.

(A Dél-Mátrai Erdőgazdaság személyzete, a fotót Rakonczay Zoltán készítette).

(Csillag Lajos a koronglövész-versenyen 1955-ben)

Vitait Csillag Lajos követte az igazgatói székben. Általános vélemény szerint jó vezető volt, értett az emberek nyelvén. Eredetileg tőle származik az a mondás – amit többen átvettek –, hogy a cég egy embert tud eltartani, aki nem dolgozik, és ez az igazgató. A fotón őt látjuk egy koronglövő versenyen Mátrafüred mellett (középen).

A kép háttérben a Pálosvörösmarti utcától a Pipis-hegyig elterülő füves terület részletét látjuk, amely azóta már beépült, a

Gyöngyös felé menő út közelében beerdősítették. Az ötvenes évek elején az

iskolából láttuk, amint egylovas kordékkal építkezés kezdődött: akkor épült a kisvasúti leágazás a Pipis-hegyi gyár beruházásához.

Ezen a területen a Pipis-hegy lábánál épült 1986-ban a Mátrafüredi Erdészeti Szakiskola. Még Vitai az igazgató a Dél-Mátrában, amikor 1954-ben Mátrafüredre kerül Rakonczay Zoltán – Zoli bácsi – erdőművelési műszaki vezetői munkakörbe. Ezzel indul az a gazdag szakmai életút, amelynek során a miniszterhelyetteséig szinte minden beosztást betöltött, és országosan ismert szaktekintéllyé vált. Egy év után már erdőszetveztető Mátrafüreden, helyettese Káposzta Ferenc művelési műszaki vezető. Kettőjükéről készült az itt bemutatott fotó Mátraházán.

1956-ban Rakonczay Zoltánt kinevezik a Dél-Mátra főmérnökévé.

1957-ben összevonják az Észak- és Dél-Mátrát, melynek igazgatója először Bakondi Ernő, majd Fila József, és ezzel felfelé ívelő szakasz kezdődik a cég életében. Fila személyében egy erőskezű, határozott ember kerül a vezetői székbe. Alaposságával, szinte minden részletet ismerve – sokszor túlzott aprólékossággal – tartja kézben cégét, időt, fáradságot nem kímélve. Munkája mellett megszerzi az erdőmérnöki diplomát.

(Az Erdőgazdaság személyzete. A pontos helyszín nem ismert. Az emlékezet annyit őrzött meg, hogy a Béke útról nyíló kis utcában lehetett Mátrafüreden).

(Rakonczay és Káposzta 1955-ben)

A Fila-Rakonczay-Mosoni nevekkel fémjelzett időszak a Mátra fénykorát jelenti.

A cég sikeréhez Fila példamutató szorgalmán kívül hozzájárul a főmérnök, Rakonczay Zoltán határozott vezetői fellépése, Mosoni László főkönyvelő szakértelme a pénzügyek területén és sok más kiváló szakember a központban és az erdészeteknél. Csúpan néhány név közülük: Ságghi István, Vendel Ferenc, Bernáth Kálmán, Varga Béla, Bögér András, Köllő Ferenc, Reményfy László, Reményfy Lászlóné, Ipsits Lajos, Fejes Dénes, Szőke Miklós, Bátor Albert, Bátor Albertné, Murányi János, Molnár László, Szircsák Ferenc, és még sokan. Fila nagy gondot fordított arra, hogy a legjobb szakembereket gyűjtse össze maga köré. 1963-ban Fila a gödöllőiekhez távozott, őt követte Hangyál Tibor az igazgatói székben (1963-70). 1967-ben felépítik az új székházat Mátrafüreden, és a központ Parádról ide költözik. Az 1970. évi nagy átszervezéssel összevonják a mátrai és az egri céget Eger központtal, az igazgató Adamkó József lett. Adamkó egyébként az eddigi 23 igazgató közül a leghosszabb ideig, 19 évig volt első számú vezető Egerben.

A Dél-Mátrából még egy képet mutatok be, amely a Gyöngyössolymosi Erdészetnél készült a hatvanas években. Gyöngyössolymos a leghosszabb ideig működő erdészet (gondnokság, üzemegység, erdészet) volt a Dél-Mátrában: az érsekségi időktől egészen a Mátrafüredre való átköltözésig (1996) mindig volt itt erdészet. Területe a hatvanas években kibővült, a Gyöngyöstarjáni és a Mátrafüredi Erdészet megszűnésével ezek erdői Gyöngyössolymoshoz kerültek, és az 1970. évi átszervezés után a nagy cég – Egererdő Zrt. – egyik legnagyobb erdészetévé vált.

(Miklósi Lajos és Bartucz Emil)

A ma 84 (2010-ben) éves Miklósi Lajos (a képen baloldalt) szakmai pályafutása élő történelem. A cserépfalui Coburg uradalomnál kezdődik az erdészeti életút, amely öt év után a Dél-Mátrában folytatódik: a Mátrafüredi Gondnokságnál töltött néhány hónapos szolgálat után a Gyöngyöstarjáni Üzemegység vezetőjévé nevezik ki. Az üzemegységek megszűnésével 1953-tól 1967-ig a Gyöngyössolymosi Erdészetről műszaki vezető, majd rövid ideig erdészvezető. 1967-ben hozzák létre a Mátrafüredi Erdőfelügyelőiséget, melynek vezetője nyugdíjazásáig Miklósi Lajos.

Lajos bácsitól kaptam a legtöbb ismeretet a Dél-Mátra történetéhez. Főnöke hosszú ideig, 1954-től 67-ig Bartucz Emil (a szilvásváradai Bartucz család csupán névrokona), aki 1968-tól a Szegedi Erdőrendezőség igazgatója (a képen jobbról a második).

Fila elmenetele után többen megválnak a Mátrától. Rakonczay főmérnök 1965-ben az OEF-hez megy, és mint főosztályvezető, fontos szerepe van a 10 erdőrendezőség létrehozásában, majd az 1970. évi országos átszervezésben. 1965-70 között a Mátrában Molnár László a főmérnök, aki előzőleg a Mátrafüredi Erdészeti vezetője volt.

A Dél-Mátra karakteréhez szervesen hozzátartozik a Gyöngyösi Vasút, vagy ahogy országszerte ismerték és ismerik: a Mátravasút. Gazdag történetéből bemutatok egy fotót, amely 1971-ben készült a gyöngyösi állomáson.

(Mozdonyvezetők tanfolyama Gyöngyösön)

A képen láthatjuk Fülöpp Zoltán, Bedő-díjas erdőmérnököt (jobbról a 2. csokonyakkendőben), akit Pankotai professzor az „erdei vasutak atyjának” nevezett, és aki egész pályafutását kezdettől a nyugdíjig az erdészeti vasútjainak szentelte. A gyöngyösi kollégákkal szervezték egy tanfolyamot mozdonyvezetők részére, ennek résztvevőit látjuk a fotón. Azért szervezték ezt

Gyöngyösön, mert az itteniek felkészültsége, hozzáértése kiemelkedő volt. Bajcsy Endre vonalfőnök (balról a 2.) 24 éven keresztül (1960-84) volt a Mátravasút vezetője (végzettsége hadmérnök), őt követte felesége, Bajcsyné Tóth Ida (jobbról az 5.), aki 20 évig volt vonalfőnök, szintén ismert személyisége a kisvasutak társadalmának.

A jobbszélen álló kalapos férfi – Tóth Gyula – az erdőgazdaság központi vasúti felügyelője volt abban az időben.

Korábban a Ládi üzem vezetője volt (Roller Kálmánt követte), innen az ismeretsége Fülöpp Zoltánnal, aki akkoriban a Lillafüredi Vasút főnöke volt. (Kisvasút napja Gyöngyösön)

Gyula bácsi egyike volt azoknak, akik számtalan fotót, diaképet, dokumentumot megőriztek az utókor számára. Gyöngyösön is, mint az ország valamennyi kisvasútjánál 1992-től kezdve minden évben megrendezik a kisvasúti napot. A mozdató rúgó ebben a „Magyar Közlekedési Közművelődésért Alapítvány” Gáspár János ügyvezető igazgató lelkes közreműködésével. Az egyik ilyen ünnepségről szól felvételünk, ahol többek között Gáspár Jánost és Bajcsyné akkori vonalfőnököt látjuk

Mátrafüreden 1967-ben megszűnik az erdészeti, összevonják Gyöngyössolymossal.

(Kisvasút napja Gyöngyösön)

(A volt gyöngyössolymosi és a mai mátrafüredi központ)

30 év elteltével Rosta Gyula gyöngyössolymosi erdészetvezető kezdeményezésére az erdészet központját Mátrafüredre helyezik át, azóta is itt van székhely.

A Mátrafüredi Erdészet épülete az 1950-es évek végén épült egy volt kőbánya udvarában Rakoncay Zoltán főmérnöksége idején. 1967-ben Gyöngyössolymossal összevonják, az épület átkerül a Mátrafüredi Erdőfelügyelőséghez.

Egy Vida nevű tanárember, akinek felesége a Felügyelőségen dolgozott, készítette a festményt, amely az erdészetvezető irodájának falát díszíti (kis kép vagy kép a képen). A következőkben ismertetem a Mátrafüredi Erdészet erdészetvezetőit (erdőgondnokok, üzemegység-vezetők, erdészetvezetők).

(Megjegyzés: Mf - Mátrafüred, Gys - Gyöngyössolymos).

1945 előtt: Urbánfy Ignác (Gys), Bernáth Kálmán (Gys), Török Miklós (Mf).

1945-1950: Bernáth Kálmán (Gys), Rátkai Károly (Gyöngyöstarján), Suhajda Károly (Gyöngyöstarján), Szivák Imre (Gyöngyöstarján), Danis János (Mf), Pilisi Lóránd (Mf), Vendel Ferenc (Mf).

1950-1970: Gyurinik László (Mf), Székely Ferenc (Markaz), Béres József (Mf), Rakoncay Zoltán (Mf), Szircsák Ferenc (Mf), Molnár László (Mf), Magyar Béla (MF), Czebe Gyula (Mf), Kiss Imre (Mf), Németh Gyula (Fásító Erdészet), Kiss Imre (Gyöngyöspata), Miklósi Lajos (Gyöngyöstarján), Murányi József (Gyöngyöstarján), Papp Mihály (Nyírjes), Végvári Jenő (Mátraszentimre), Manger Béla (Gys), Bartucz Emil (Gys), Vitai József (Gys), Csillag Lajos (Gys), Miklósi Lajos (Gys), Murányi József (Gys).

1970-től napjainkig: Murányi József (Gys), Kovács Béla (Gys), Dvorszky József (Gys), Jurecska Endre (Gys), Rosta Gyula (Gys), Rosta Gyula (Mf), Dudás Béla (Mf) ma is.

Ellentétben az Észak-Mátra bükköseivel a Dél-Mátrában a kollégáknak erős küzdelmet kell folytatniuk a zömében száraz tölgyesek felújításával. Ízelítőnek bemutatok három jellegzetes fotót ezekről az erdőkről

(Erdők a Dél-Mátrában)

A területen sok a sarj tölgyes (jobb oldali kép), ezeket sokáig nem tudták felújítani elfogadható makktermés hiányában. A felvételek 2008-ban készültek, azt megelőzően egy nagyobb makktermés tette lehetővé a felújítások megkezdését. Itt is az történt, mint a cég területén több helyen, a nagyobb vágásterületeket a környékbeli lakosság nem nézte jó szemmel, mára viszont a felnövekvő fiatalosok látványa már megnyugvást hozott. Néhány helyen lékes száraló vágásokkal kezdték a felújítást. A munkálatok különböző fázisait és módszereit kollégánknak Reményfy Rita műszaki vezető mutatta be (bal oldali kép), aki a neves erdészgeneráció tagja (Zsigmond-Reményfy-Rosta).

(Tölgy felújítás 2008)

Dudás Béla – akkor műszaki vezető, ma a Mátrafüredi Erdészet vezetője – kalauzolásával - többek között - szintén egy tölgyes felújítását néztünk meg. A Csórréti út csatlakozásnál végeztek felújítást kerítésben, vele szemben ugyanolyan állományviszonyok mellett kerítés nélkül. Érdekes, hogy ma már nincs különbség a két erdő rész között. Magyarázat: abban az időben a

vaddisznó állomány erősen megcsappant a pestisvész miatt.

Mátrafüred az erdészeti kutatás fontos és ma már nemzetközileg is ismert állomása. Az első lépések Egerben indulnak, amikor a központ kanonoki épületének hátsó kertjében (ma már itt épületek állnak) létrehozzák az OEF Erdővédelmi Állomásának Egri Kirendeltségét az 1950-es években. Ez volt az u.n. „erdővédelmi pavilon”, ahol Szontágh Pál és Kolonits József kezdi el működését. Velük egy időben Verpeléten Bánky Gyula vezetésével szintén működik egy kísérleti részleg. A verpeléti és az egri kirendeltségekből 1963-ban létrehozzák az ERTI Mátrafüredi Kísérleti Állomását Bánky Gyula vezetésével. Őt követi Vilcsek János, aki húsz éven át az Állomás igazgatója, nevéhez fűződnek a Dombvidéken végzett jelentős kopárfásítások. Az ERTI szakemberei nagyon sok kutatást, vizsgálatot, kísérletet végeztek a Mátra területén. Vilcsek után Jablonkai Zoltán, Újvári Ferenc, végül dr. Csóka György az állomás igazgatója.

Ma már országos hírű intézmény a Mátrafüredi Szakiskola, amely 1969-ben a Sárvárról áttelepült szakmunkásképző részleggel kezdi működését. 1970-ben megkapják az erdőgazdaság volt központi épületét, amit kollégium céljára használnak, és Hangyál Tibort, a megszűnt Mátrai Erdőgazdaság igazgatóját nevezik ki az iskola élére.

A szakközépiskolai képzés Egerben indul a Dobó István Gimnáziumban, ahol heti egy napon erdészeti ismereteket kezdenek oktatni a '60-as évek elején. Kezdetben szakmunkásokat képeznek, később alakulnak át szakközépiskolává. 1969-től mint a Dobó Gimnázium Erdésztagozata működik az erdőgazdaságtól átjött szakemberekkel, és már technikusképzés is folyik.

(A Mátrafüredi Erdészeti Szakiskola)

1986-ban felépül Mátrafüreden a szakiskola impozáns épülete, ide költözik át Egerből a szakközépiskolai részleg. 1990-től a Vadas Jenő Erdészeti és Vadgazdálkodási Szakképző Iskola és Kollégium nevet viseli, 2005-től a „Mátra” nevet veszi fel, és kiegészül a mezőgazdasági részleggel. Az Iskola igazgatói: Hangyál Tibor, Papp Lajos, Simon László, Kristó László, Vasas Joahim, Ördögh István és Karnis Pálné. A legtovább – 15 éven keresztül – Simon László töltötte be a vezetői posztot nagy

hivatástudattal.

Mindezek már a Dél-Mátra legújabb történetéhez tartoznak, éppúgy, mint a Bükki Nemzeti Parkhoz tartozó Mátrai Tájvédelmi Körzet – ma Mátrai Tájegység – megalakulása 1985-ben, melynek székhelye szintén Mátrafüred. A körzet vezetője hosszú időn át Szuromi László erdész kollégánk volt, tőle Urbán László vette át.

Azt hiszem, elismeréssel kell szólnom a 40 fős erdészetvezetői gárdáról – beleértve a gondnokokat (1950-ig), az üzemegység-vezetőket (1950-1955), az erdészetek vezetőit (1953 után), a Parkettagyár üzemvezetőit – és a közel száz kerületvezető erdészről, akik mind helytálltak a sok átszervezés közepette az államerdészet megalakulásától napjainkig.

Külön története van a gyöngyösi Parkettagyárnak, melynek alapítója és első üzemvezetője (1968-1986) a kiváló szervező és vezetői egyéniség, Farkas Imre. A gyár három évtizeden keresztül járult hozzá az erdőgazdaság eredményességéhez.

A Dél-Mátra – benne elsősorban Mátrafüred – mindig színes, mozgalmas erdészélet színhelye volt. A tó melletti erdész-munkaköröktől kezdve, erdészeti és erdőgazdasági központ, erdőfelügyelet, erdészeti oktatás-képzés, tudományos munka, természetvédelem, vadászat, közjólét, erdei vasút, fafeldolgozás, itt mind megtalálható volt, és többségében ma is jelen van. A település új negyedében utcát neveztek el az erdészekről (Erdész utca), a Kozmáry-kilátó dombja alatti Hegyalja utcában lakások sorozata épült erdészek számára, itt van ma is a Mátrafüredi Erdészet központja, itt épültek az ERTI épületei.

Itt rendezték meg 2003-ban – a Dél-Mátrában első ízben, a Mátrában harmadszor az erdészeti vándorgyűlést, melynek jelmondata: „az erdő közügy” A Mátrában – de különösen a Dél-Mátrában – túl azon, hogy eseménydús szakmai élet folyt itt mindig, a nagy politika is állandóan jelen volt, és ez legtöbbször a vadászattal függött össze. Már Rákosi külön villát tartott fenn magának, ez volt a Kékes közelében a Csonka-család egykori épülete.

Láthattuk, hogy itt indult hódító útjára az „erős kéz politikája” a Galyán tartott értekezlettel az összes szocialista ország vezetőinek részvételével. Gyöngyössolymos térségében működött a Legfőbb Ügyészség Vadásztársasága csupa nagy emberekkel. Ennek elnöke Kelemen Endre igazságügyi orvosszakértő, akit élet-halál urának mondtak, mert az 1956 utáni történetekben működött közre. A társaság a Nyírjesi erdészházat bérelte 20 éven keresztül jelképes bérleti díjért, később ezt az épületet bizonyos Rónai Rudolf (finn nagykövet) használta 30 évre szóló bérleti szerződéssel. Egy másik vadásztársaság Sándorréten működött Vallus Pál elnökletével, ő az Anyag- és Árhivatal elnöke volt szerteágazó kapcsolatokkal. Sorolhatnánk tovább az eseményeket, de inkább egy adattal jellemezzük az akkori időket: Rakonczay Zoltán idejében a Dél-Mátrában 18 vadásztársaság működött, ezek többségében a negyvenes években lettek megkötve, és 1957-ben újították meg.

Végül egy szomorú tény: azt mondják, a mátrafüredi temetőben nyugszanak a legtöbben – mintegy harmincan – azok közül, akik az erdészet valamelyik részterületét választották élethivatásul. Érik a gondolat, hogy emléktáblával tiszteljük meg őket. Ezt a gondolatsort a Dél-Mátra történetéből – melynek parányi mértékben magam is részese voltam – jó szívvel tárom az erdésztársadalom és a Galyai Fórum olvasói elé.

(Mátrafüredről és általában a Mátráról a legtöbb ismeretet Rakonczay Zoltántól és Miklósi Lajostól kaptam, a fotók pedig gyűjteményemből valók).

Wágner Tibor
erdőmérnök

PRORAMAJÁNLÓ

Vers Tér 2023 - Gyöngyös

2023. 04.11. kedd

14.00

„Hogy is mondta Petőfi? – írd ki versfalunkra kedvenc, vagy emlékezetes idézetedet, versedet Petőfitől, vagy hozd kinyomtatva és rakd fel a versszalagra!
- Hallgass Petőfit! – sétálj, vagy pihenj meg a Fő téren és közben hallgathatod a könyvtárból közvetített verseket (A könyvtárban 2. emelet galéria: Petőfi szavalóverseny nyugdíjasoknak?)

17.00

Jövendölés című pályázat alkotásaiból készült kiállítás megnyitója, eredményhirdetés díjátadó a könyvtárban

2023. 04.12. szerda

Fő tér

10.00

Megnyitó

10.10

- Interaktív verses gyermekműsor kisiskolásoknak és óvodásoknak
- alla prima alkotás indul: Petőfi portré készítése

13.00 Petőfiről középiskolásoknak Kamill atya

14.00-17.00 „Mondd, mint Petőfi!” slam poetry és versmondó délután

16.0-16.50 alla prima alkotások közönség szavazása

17.00 alla prima eredményhirdetés, díjátadó

17.05 Petőfiről – Petőfitől – a Vachott kör zenés –verses összeállítás

Mátrászentimre

Tájházak napja 2023. április 22-23 két napos rendezvénye.

Következő lapzárta: 2023. június

Impresszum

Felelős kiadó és felelős szerkesztő: Rostás Gabi (3232. Mátrafüred, Parádi út 15.)

Elérhetőség: gabirostas@gmail.com; 0630/28-48-176

Nyilvántartásba vételi szám: CE/13022-3/2019

(Címlapon a Galyatetői-kilátó)